

**Preventie- en
Handhavingsplan
Gemeente Neder-Betuwe**
Voor de uitvoering van de
Drank- en Horecawet

Periode 2014-2018

Inhoudsopgave

Samenvatting	4	
Inleiding	7	
2	Beleidsfocus	11
2.1	Uitgangspunten en onderbouwing van beleid	11
2.2	Beleidsdoelgroep.....	11
2.3	Visie, ambitie en doelen.....	12
3	Werkplan.....	15
4	Communicatieve en educatieve activiteiten.....	17
4.1	Alcoholverstrekkers.....	17
4.2	Onderwijs	19
4.3	Ouders en de thuissituatie.....	20
4.4	Effectmeting en evaluatie.....	20
5	Handhavingsactiviteiten	21
5.1	Hotspots inventariseren	22
5.2	Handhavingsstrategie bepalen	23
5.3	Uitvoeren van handhavingsstrategie.....	25
5.4	Sanctiestrategie toepassen.....	26
6	Regelgevende activiteiten	33
6.1	Happy hours beperken.....	33
6.2	Voorwaarden stellen aan evenementen.....	33
6.3	Beperken schenktijden paracommercie	34
Bijlage 1.	Risicomatrix	35
Bijlage 2.	Maatregelenmatrix	37
Bijlage 3.	Redenen om niet normconform te gedragen en instrumenten om dit te bewerkstelligen	38
Bijlage 4.	Vormen van toezicht	40
Bijlage 5.	Sanctie stappenplan	41
Bijlage 6.	Sanctietabel	42
Bijlage 7.	Planning Werkplan	51
Bijlage 8.	Uitvoeringsplan Preventiedeel Drank- en Horecawet	53

Samenvatting

Op 1 januari 2014 is de Drank- en Horecawet (hierna: DHW) gewijzigd. Met de wijzigingen wil de wetgever:

1. alcoholgebruik onder jongeren terugdringen;
2. alcoholgerelateerde verstoring van de openbare orde aanpakken.

De gemeenteraad stelt uiterlijk voor 1 juli 2014 voor de eerste maal een preventie- en handhavingsplan alcohol vast. Dit plan moet naast de hoofdzaken uit het beleid met betrekking tot preventie van alcoholgebruik onder vooral jongeren, ook beschrijven op welke manier er invulling wordt gegeven aan de handhavingstaken die op grond van de Drank- en Horecawet zijn verkregen. Het nieuwe artikel 43a van de DHW geeft aan wat er in dit preventie en handhavingsplan moet worden opgenomen:

- wat de doelstellingen zijn van het preventie- en handhavingsbeleid alcohol;
- welke acties worden ondernomen om alcoholgebruik, met name onder jongeren, te voorkomen;
- de wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen;
- welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden.

De DHW geeft gemeenten nieuwe bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden. Het onderwerp raakt diverse beleidsterreinen, zoals gezondheidsbeleid, jeugdbeleid, handhavingsbeleid en openbare orde en veiligheid. Dit vraagt om een integrale aanpak en is een doorlopend proces. Voor een sluitend verhaal is het van belang om op verschillende gebieden interventies te plegen; preventie, regelgeving en handhaving. In onze gemeente wordt voor wat betreft preventie aangesloten bij de nota terugdringen Sociaal Economische GezondheidsVerschillen (SEGV).

Alcoholgebruik in Neder Betuwe

- Uit het meest recente onderzoek van de E-MOVO (2011), evenals uit de volwassenen/ouderen monitor van de GGD, komt naar voren dat de gemeente Neder-Betuwe een lagere alcoholconsumptie heeft dan het landelijke gemiddelde.
- Dat Neder-Betuwe lager scoort dan het landelijke gemiddelde, betekent echter niet dat er geen zorgen zijn rondom het alcoholgebruik van met name jongeren. Zo geeft 18 % van de 15/16 jarigen aan de afgelopen vier weken wel eens dronken of aangeschoten te zijn geweest. Ook blijkt dat de houding van ouders/verzorgers ten opzichte van alcoholgebruik door hun kinderen eveneens aandacht verdient. Van de leerlingen geeft 44% aan dat ze geen afspraken over alcoholgebruik hebben gemaakt met hun ouders. Daarnaast zegt 14% van de leerlingen dat zijn of haar ouders (bijna) iedere dag in hun bijzijn alcohol drinken. Verder geeft 19% van de 13/14 jarigen aan dat zijn of haar ouders weleens speciaal alcohol koopt voor hen.
- Vergeleken met het E-MOVO onderzoek uit 2007 is op de meeste aspecten een dalende trend zichtbaar. Het alcoholgebruik onder leerlingen van het voortgezet onderwijs (klas 2 en 4) neemt gestaag af en ook zijn er minder ouders die geen afspraken over alcoholgebruik maken met hun kinderen.

Recente inzet op alcoholmatiging

De gemeente zet stevig in om het alcoholgebruik onder jongeren en de beschikbaarheid van alcohol voor minderjarigen terug te dringen. Enkele voorbeelden:

- De gemeente heeft zich ingezet om bekendheid en draagvlak te creëren voor de verhoogde leeftijdsgrens voor alcohol. Zo heeft de gemeente uitgebreid gecommuniceerd richting ouders, jongeren en verkopers naar aanleiding van de verhoogde leeftijdsgrens voor alcohol.
In het najaar van 2013 is een serie artikelen geplaatst in het Neder-Betuwe magazine over de leeftijdsverhoging, gezondheidsaspecten en alcohol in relatie tot sport.
In februari 2014 heeft de gemeente in samenwerking met de lokale horeca ondernemers gratis materialen beschikbaar gesteld (posters en onderzetters) waarmee een signaal wordt gegeven door de verkopers dat aan jongeren onder de 18 jaar geen alcohol wordt verkocht, maar ook dat de jongere zelf strafbaar is.
- Om de regels te handhaven was sinds medio 2013 een gemeentelijke toezichthouder aangesteld en zijn begin januari 2014 nog twee toezichthouders aangesteld. Per januari 2014 voeren zij controles uit bij horecabedrijven, supermarkten, slijterijen, sportkantines, jeugdsozen en dorpshuizen waar alcohol verkocht wordt.
- Het Preventie- en Handhavingsplan maakt onderdeel uit van het bredere SEGV beleidsplan. Een van de doelen hiervan is het bevorderen van een gezond leven, waarin gezonde keuzes worden gemaakt, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. In dit kader SEGV beleid zijn al diverse acties uitgezet. Zo is in augustus 2013 Iriszorg gestart met het pilotproject "Iris in de buurt".

Hoofdpijnen van het Preventie- en handhavingsplan

Alcoholgebruik is altijd een resultaat van een combinatie van factoren. De persoon, zijn sociale omgeving, het aanbod van drank en het overheidsbeleid vormen samen een systeem dat uiteindelijk de keuze van de gebruiker bepaalt. Het meest succesvol zijn strategieën die vooral de omgeving van de drinker beïnvloeden. Het is onze ambitie om dit op een effectieve, efficiënte, maar vooral maatschappelijk acceptabele manier te bereiken. In de omgeving van de jonge drinker spelen alcoholverstrekkers, scholen en ouders een belangrijke rol.

Speerpunt is om vooral volwassenen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en te motiveren om vorm en inhoud te geven aan de gestelde regels en normen. Zo worden ouders gemotiveerd om met hun kinderen in gesprek te gaan, duidelijke grenzen te stellen, deze ook te handhaven en gezond gedrag 'voor te leven'. Niet alleen in hun ouderlijke rol thuis, maar ook in hun rol als opvoeder van andere jongeren in de maatschappij (als vrijwilliger bij de sportvereniging, bij de uitvoering van hun werk, als leraar, verstrekker tijdens een feestje of evenement, etc.).

Doelen

In de periode 2014 – 2018 zijn de volgende 3 hoofddoelen gesteld:

1. Zoveel mogelijk voorkomen dat kinderen en jongeren (12 tot 18 jaar) voor hun 18e jaar beginnen met drinken;
2. Zoveel mogelijk voorkomen dat jongeren tussen 18 – 24 jaar binge drinken in keten, thuis of in het uitgaansleven;
3. Bevorderen van de naleving van de bepalingen in de Drank- en Horecawet door alcoholverstrekkers.

Deze doelen zijn vertaald in specifiek meetbare doelen. Om na te gaan of de doelen zijn bereikt, wordt gebruik gemaakt van EMOVO (dat naar verwachting in de tweede helft van 2015 opnieuw wordt uitgevoerd) en het nalevingsonderzoek naar de leeftijdsgrens voor alcohol. Een beoogd neveneffect van het beleid is het terugdringen van alcohol gerelateerde problematiek, zoals overlast op straat, agressie in de gezinssituatie of verkeersongelukken.

Uitwerking Preventie- en handhavingsplan

De uitwerking van het plan wordt opgepakt vanuit de driehoek: preventie, handhaving en regelgeving.

Preventie: communicatieve en educatieve activiteiten

Gerichte inzet zal plaatsvinden op alcoholverstrekkers, de onderwijsomgeving, en ouders in samenhang met de thuissituatie. Zo worden bewustwordingscampagnes opgestart en een communicatieagenda opgesteld. Ten aanzien van deze laatste wordt zoveel mogelijk aangesloten bij landelijke campagnes. Punt van aandacht is wel de focus op het thema "alcohol". Neder-Betuwe kent grotere problemen op het gebied van drugsgebruik. Het thema alcohol maakt in dat kader onderdeel uit van de bredere verslavingsproblematiek. Bij de uitwerking van het beleid wordt hier nadrukkelijk rekening mee gehouden. In die zin dat het Preventiedeel plaatsvindt binnen de setting van het ingezette SEGV beleid en het Veiligheidsplan 2014.

Handhaving

De gemeente zet het toezicht in op de volgende vier doelgroepen: commerciële horeca, paracommerciële horeca, detailhandel en jeugd. Het toezicht zal met name gericht worden op de alcoholverstrekkers en minder op de gebruiker zelf. Dat is een wetenschappelijk onderbouwde keuze, maar er is ook een praktische onderbouwing voor. Vanwege het grote aantal jeugdige drinkers is een effectieve benadering lastiger te organiseren dan voor een beperkter aantal verkooppunten waar jongeren alcoholhoudende drank proberen te kopen, de zogenaamde hotspots. Op basis van de probleemanalyse zijn voorlopig de hotspots in de gemeente vastgesteld. Te voorzien valt dat een gemeentelijke jeugdkaart opgesteld wordt die inzicht geeft waar en wanneer jongeren alcohol drinken.

Regelgeving

Ter bevordering van alcoholmatiging is bekeken welke verordende bevoegdheden een expliciete meerwaarde hebben. Daarbij is gekozen voor de volgende maatregelen:

- Happy Hours beperken
 - Voorwaarden stellen aan evenementen
 - Beperken schenktijden paracommercie
- Sancties worden via een stappenplan opgelegd.

Evaluatie en bijstelling

De komende periode wordt meer ervaring opgedaan rond dit onderwerp. Uit gesprekken met de verschillende doelgroepen worden wellicht nieuwe inzichten opgedaan. Als het nodig is, worden deze gebruikt voor bijstelling van dit preventie en handhavingsplan.

Inleiding

Gemeenten zijn sinds 2013 de belangrijkste uitvoerder van de Drank- en Horecawet (DHW) geworden. Zowel op juridisch-, handhavings-, en educatief vlak is de gemeente de regisseur van het Nederlandse alcoholbeleid. Het verplichte Preventie- en Handhavingsplan, geregeld in artikel 43a van de DHW, is in feite de wettelijke bekrachtiging van dit gegeven.

Het Preventie en Handhavingsplan focust zich op het gemeentelijke terrein waar alcoholpreventie en handhaving van de DHW samenkomen en elkaar kunnen versterken. Het beoogt een *integrale* opzet van het gemeentelijke alcoholbeleid: preventie en handhaving worden samen ingezet om doelen te bereiken.

Door de nieuwe DHW is de gemeente verantwoordelijk voor de controle op en het handhaven van de leeftijdsgrens voor het verstrekken van alcohol. De DHW beoogt onze jeugd te beschermen tegen de schadelijke effecten die alcohol kan hebben op de gezondheid en de veiligheid. En elk kind heeft het recht om op een gezonde en veilige manier op te groeien. Vanuit het gezondheidsbeleid wordt sinds 2009 regionaal samengewerkt om alcoholgebruik onder jongeren te verminderen. De invoering van de DHW biedt mogelijkheden om deze preventieve aanpak te versterken met handhaving en zo te komen tot een integrale en stevige lokale aanpak.

Voor de uitwerking hiervan is een Preventie en Handhavingsplan ontwikkeld, dat zich focust op het gemeentelijke terrein waar alcoholpreventie en handhaving van de DHW samenkomen en elkaar kunnen versterken. Voor zowel het preventie- als het handhavingsdeel in dit plan geldt dat gedurende het jaar 2014 meer gegevens verzameld worden en dat verschillende mogelijkheden om het beleid nader in te vullen worden verkend. Naar aanleiding van deze nieuwe inzichten zal het Preventie- en Handhavingsplan waar nodig aangepast worden.

Vervallen van Handhavingsbeleid:

Met in werking treden van dit *PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN Gemeente Neder Betuwe voor de uitvoering van de Drank- en Horecawet 2014-2018*, vervalt het *HANDHAVINGSBELEID* Drank- en Horecawet Neder-Betuwe 2014 zoals vastgesteld door de burgemeester op 07-01-2014.

Bij het vaststellen van dat handhavingsbeleid vervielen al de bepalingen onder B. (Drank- en Horecawet) in de 'stappenplannen voor de handhaving van de exploitatievergunning en vergunningen als gevolg van de Drank- en Horecawet en Wet op de Kansspelen' behorende bij het 'Vergunningenbeleid Horeca gemeente Neder-Betuwe 2006'

1 Probleemanalyse

Bewustwording van de gevaren van alcohol blijft aandacht vragen. Schadelijk gebruik kan leiden tot problemen op zowel individueel als maatschappelijk niveau. Naast risico's op lichamelijke aandoeningen, beperkt schadelijk alcoholgebruik de talentontwikkeling van zowel jongeren als volwassenen. Op maatschappelijk niveau heeft schadelijk alcoholgebruik een grote invloed op de (sociale) veiligheid, arbeidsproductiviteit en verkeersveiligheid. Daarnaast is er een directe link te leggen met maatschappelijke kosten, zoals medische kosten, kosten door politie-inzet en kosten door vernielingen als gevolg van overmatig alcoholgebruik.

1.1 Cijfers Neder-Betuwe

Voor Neder-Betuwe wordt vierjaarlijks door de regionale gezondheidsdienst GGD een E-MOVO (Elektronische MOonitor en VOorlichting) uitgevoerd. Dit onderzoek van de GGD verzamelt gegevens over de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van jongeren in klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs. Uit het meest recente onderzoek in 2011, en uit de volwassenen/ouderen monitor van de GGD, blijkt dat de gemeente Neder-Betuwe een lagere alcoholconsumptie heeft dan het landelijke gemiddelde.

Alcoholgebruik jongeren

Dat Neder-Betuwe lager scoort dan het landelijke gemiddelde, betekent niet dat er geen zorgen zijn rondom het alcoholgebruik van vooral jongeren. Het E-MOVO 2011 toont dat 21% van de 13/14 jarigen en 65% van de 15/16 jarigen aangeven de afgelopen vier weken wel eens alcohol te hebben gedronken. Daarnaast geven 11% van de 13/14 jarigen en 39% van de 15/16 jarigen aan dat zij in de afgelopen vier weken ten minste één keer aan 'binge drinken' (het drinken van 5 of meer glazen alcoholhoudende drank tijdens één gelegenheid) hebben gedaan. Verder geeft 9% van de 13/14 jarigen en 32% van de 15/16 jarigen aan ooit en respectievelijk 4% en 18% de afgelopen vier weken wel eens dronken of aangeschoten te zijn geweest.

Lettende op de locaties waar jongeren drinken, valt op dat 13/14 jarigen vooral thuis of bij anderen thuis alcohol drinken. De 15/16 jarige leerlingen drinken eveneens regelmatig thuis of bij anderen thuis, maar geven eveneens aan geregeld alcohol te drinken in horecagelegenheden. Van de leerlingen geeft 11% aan wel eens alcohol te drinken voor het uitgaan. Dit 'indrinken' gebeurt meestal bij vrienden thuis (6%) of in een hok, schuur of keet (6%).

Houding ouders

Uit het E-MOVO onderzoek blijkt dat de houding van ouders/verzorgers ten opzichte van alcoholgebruik door hun kinderen eveneens aandacht verdient. Van de leerlingen geeft 44% aan dat ze geen afspraken over alcoholgebruik hebben gemaakt met hun ouders. Daarnaast zegt 14% van de leerlingen dat zijn of haar ouders (bijna) iedere dag in hun bijzijn alcohol drinken. Verder geeft 19% van de 13/14 jarigen aan dat zijn of haar ouders weleens speciaal alcohol koopt voor hen.

Dalende trend

Vergeleken met het E-MOVO onderzoek uit 2007 is op de meeste aspecten een dalende trend zichtbaar. Het alcoholgebruik onder leerlingen van het voortgezet onderwijs (klas 2 en 4) neemt gestaag af en ook zijn er minder ouders die geen afspraken over alcoholgebruik maken met hun kinderen.

Naleving alcoholverstrekkers

In het verleden zijn door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit slechts sporadisch rapporten opgemaakt in onze gemeente, waardoor er geen basismateriaal beschikbaar is met betrekking tot structurele overtreders en nalevers van de wet. Eind 2013 heeft de gemeente een nalevingsonderzoek naar de leeftijdsgrens voor zwak-alcoholhoudende drank (destijds nog 16 jaar) laten uitvoeren. Dit onderzoek is uitgevoerd in de "hotspots"; gelegenheden waar veel jeugd komt zoals cafés. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat de naleving eind 2013 10% was.

1.2 Recente inzet op alcoholmatiging

De gemeente Neder-Betuwe heeft al stevig ingezet op preventie en handhaving om het alcoholgebruik onder jongeren en de beschikbaarheid van alcohol voor minderjarigen terug te dringen. Ook heeft de gemeente zich ingezet om bekendheid en draagvlak te creëren voor de verhoogde leeftijdsgrens voor alcohol.

Regelgeving in Algemene Plaatselijke Verordening (afdeling 8A)

Na een informatieavond en inspraakperiode is regelgeving vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening over schenktijden voor para commerciële inrichtingen (sportkantines, jeugdsozen, niet-commerciële dorps huizen). Naast het terugdringen van oneerlijke concurrentie ten opzichte van commerciële horecabedrijven heeft deze beperkte alcoholverstreking tot doel om alcoholmatiging te bewerkstelligen en te voorkomen dat er alcohol verstrekt wordt tijdens activiteiten voor de jeugd tot 18 jaar. Daarnaast zijn happy hours verboden om te voorkomen dat men te veel alcohol nuttigt vanwege de lage prijs gedurende een bepaalde tijd.

Communicatie 18 jaar

De gemeente heeft uitgebreid gecommuniceerd richting ouders, jongeren en verkopers naar aanleiding van de verhoogde leeftijdsgrens voor alcohol. Zo heeft de gemeente voorafgaand aan het inwerkingtreden van de leeftijdsverhoging alle ouders van kinderen in de leeftijd 14 tot 18 jaar een brief gestuurd met informatie over de nieuwe regels. Ook alle para commerciële instellingen hebben een dergelijke brief ontvangen. Daarnaast zijn in september, oktober en december 2013 een serie artikelen geplaatst in het Neder-Betuwe magazine over de wijzigingen in de Drank- en Horecawet, waaronder de leeftijdsverhoging, gezondheidsaspecten en alcohol in relatie tot sport. In februari 2014 heeft de gemeente in samenwerking met de lokale horeca ondernemers gratis materialen beschikbaar gesteld (posters en onderzetters) waarmee een signaal wordt gegeven door de verkopers dat aan jongeren onder de 18 jaar geen alcohol wordt verkocht, maar ook dat de jongere zelf strafbaar is.

Aanstelling toezichhouders Drank- en Horecawet

Om de regels uit de Drank- en Horecawet te handhaven was sinds medio 2013 al een gemeentelijke toezichhouder aangesteld en zijn begin januari 2014 nog twee toezichhouders aangesteld. Deze twee toezichhouders zijn in dienst van Afvalverwijdering Rivierenland (AVRI), een uitvoerende dienst van de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland. Op 15 januari 2014 is in de RBC bekend gemaakt dat de toezichhouders zijn aangewezen en dat zij per januari 2014 controles uitvoeren bij horecabedrijven, supermarkten, slijterijen, sportkantines, jeugdsozen en dorps huizen waar alcohol verkocht wordt, maar ook in de openbare ruimte op verboden alcoholbezit bij jongeren onder de 18 jaar en verboden alcoholbezit op aangewezen plaatsen.

Handhavingsbeleid alcohol

Tijdens een informatie avond op 3 december 2013 zijn alle alcoholverkopers (commercieel, para commercieel en detailhandel) geïnformeerd over de regelgeving van de Drank- en Horecawet per 1 januari 2014. Ook de consequenties van de overtredingen (o.a. bestuurlijke boete) zijn nadrukkelijk aan de orde gesteld.

Op 7 januari 2014 heeft de burgemeester het handhavingsbeleid voor de gemeente Neder-Betuwe vastgesteld. In dit beleid is invulling gegeven aan de gemeentelijke toezichttaak op de Drank- en Horecawet (DHW) en is een sanctiebeleid vastgesteld.

Nalevingsonderzoek leeftijdsgrens

Het nalevingsonderzoek uit 2013 is bedoeld als inventarisatie ijkpunt om de komende jaren het effect van het alcoholmatigingsbeleid te meten. De naleving van de leeftijdsgrens bleek ten tijde van het onderzoek 100% te zijn. Dit resultaat is gecommuniceerd naar alle alcoholverstrekkers in de gemeente, mede als preventief signaal om aan te geven dat de gemeente op hen let. Daarnaast geeft het onderzoek input voor dit Preventie- en Handhavingsplan.

1.3 Uitgangspunten Lokaal, regionaal en integraal

Het beïnvloeden van mensen en het veranderen van de manier waarop de maatschappij aankijkt tegen alcohol, vergt een lokale aanpak die recht doet aan de lokale cultuur. Het maakt het mogelijk om mensen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid. Die moet niet ophouden bij de eigen gemeentegrenzen, maar de hele regio bestrijken. Handhaving, onderzoek, en grote evenementen als de Fruitcorso, de Oranjefeesten, Appelpop, hebben baat bij een regionale aanpak. Het veranderen van de wijze waarop de samenleving aankijkt tegen en omgaat met alcohol vraagt dat alle partijen gezamenlijk en dus integraal werken aan dezelfde doelen. Met de gemeenten in de regio wordt daar waar nodig aansluiting gezocht.

Zelfredzaamheid en controle

De gemeente laat vrijheid toe voor bewoners om zelf regels en systemen te bedenken die passen binnen de beleidskaders. Zo kunnen inwoners, die zelf iets willen veranderen aan het alcoholgebruik van jongeren, vanuit eigen verantwoordelijkheid actief worden. Bijvoorbeeld door in de lokale situatie als vrijwilligers of direct betrokkenen en opvoeders in sportverenigingen, horeca, scholen en supermarkten zelf systemen in te stellen om het drankgebruik onder jongeren te beteugelen.

Terugdringen Sociaal Economische Gezondheidsverschillen (SEGV)

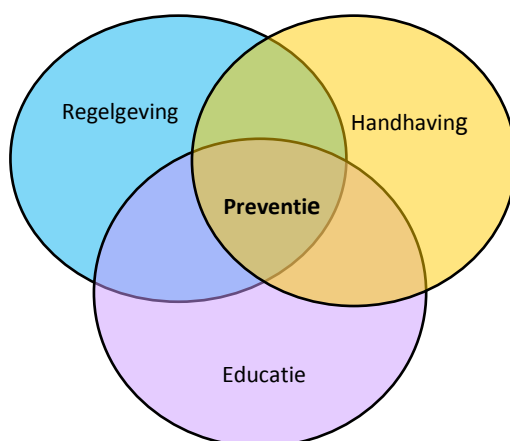
Het 'Preventie- en Handhaving plan alcohol' maakt onderdeel uit van het bredere SEGV beleidsplan. Een van de doelen hiervan is het bevorderen van een gezond leven, waarin gezonde keuzes worden gemaakt, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. De rol van onze gemeente is hierin een stimulerende, toetsende en voorwaardenscheppende verantwoordelijkheid.

In het kader van het SEGV beleid zijn al diverse acties uitgezet. Zo is in augustus 2013 Iriszorg gestart met het pilotproject "Iris in de buurt". Op verzoek van een professional, zoals politie, leerkracht, de gemeente, of naar aanleiding van een vraag of klacht van buurtbewoners gaan de adviseurs van IRIS in de Buurt op bezoek bij inwoners van Neder-Betuwe. Samen met de bewoner(s) gaat IRIS in de Buurt op zoek naar mogelijkheden om het gebruik onder controle te krijgen. Als dit niet lukt, begeleiden de adviseurs de bewoners naar passende hulpverlening, zoals behandeling of opvang bij IrisZorg.

2 Beleidsfocus

2.1 Uitgangspunten en onderbouwing van beleid

Dit plan is gebaseerd op een integrale beleidsvisie. Er is immers sprake van een preventie- én handhavingsplan. Dat impliceert dat meerdere afdelingen binnen de gemeente – en dus ook meerdere type maatregelen – worden ingezet bij de aanpak van de alcoholproblematiek. Het preventiemodel kent 3 beleidspijlers, te weten: educatie, regelgeving en handhaving. De pijlers staan deels op zichzelf maar overlappen elkaar ook (figuur 1). Juist in de overlap zien we het integrale preventiebeleid terug.

Figuur 1: Preventiemodel Reynolds

Alcoholgebruik is altijd een resultaat van een combinatie van factoren. De persoon, zijn sociale omgeving, het aanbod van drank en het overheidsbeleid vormen samen een systeem dat uiteindelijk de keuze van de gebruiker bepaalt. Alcoholpreventie kan niet alleen op het individu gericht zijn. Het meest succesvol zijn strategieën die vooral de omgeving van de drinker beïnvloeden. En in die omgeving van de jonge drinker spelen alcoholverstrekkers, scholen en ouders een belangrijke rol. In dit Preventie- en Handhavingsplan staat daarom de omgeving van de jonge drinker centraal.

2.2 Beleidsdoelgroep

De gecombineerde aanpak gaat zich richten op:

1. jongeren tot 18 jaar en de jong volwassenen tussen 18 en 24 jaar;
2. hun ouders en;
3. de verstrekkers van alcoholhoudende drank.

Het gaat om de kracht van de combinatie en niet alleen de afzonderlijke delen.

Ad 1. Jongeren

Einddoelgroep van dit Preventie- en Handhavingsplan zijn jongeren en jongvolwassenen tot 24 jaar. Het accent ligt nadrukkelijk op de groep tot 18 jaar. Het is bekend dat de gezondheidsschade van alcoholgebruik het grootst is in deze leeftijdsgroep. Jongeren onder de 18 jaar zijn fysiek nog niet geheel volwassen en vooral de hersenen zijn nog volop in ontwikkeling. Alcohol kan deze ontwikkeling schaden.

Voor 18-24 jarigen gaat het vooral om *het voorkomen* van overmatig alcoholgebruik. De uitgaansavonden zijn hierbij een belangrijk risico moment. Gezien de ontwikkeling van de hersenen tot ongeveer 25 jaar, de oververtegenwoordiging van de leeftijdsklasse tot 24 jaar in het uitgaansleven én de relatie van alcohol met het uitgaansleven ligt de nadruk van dit plan in het bijzonder op de uitgaanssetting. Daarbij is uitgaan een breed begrip: het gaat ook om het bezoeken van evenementen en feestjes thuis of in een drinkkeet. Naast gezondheidsproblematiek is veiligheidsproblematiek een belangrijke motivatie om aandacht te besteden aan deze doelgroep. Bij veiligheidsproblematiek kan gedacht worden aan alcohol gerelateerde overlast, geweld, vernielingen en rijden onder invloed.

Ad 2. Ouders.

Ouders en opvoeders hebben grote invloed op het gedrag van hun kinderen. Door het stellen van duidelijke regels in de opvoeding enerzijds en het handhaven en voorleven van deze regels anderzijds leveren ze een essentiële bijdrage aan het alcoholmatigingsbeleid. Daarnaast hebben ouders in de maatschappij bijv. als leraar of vrijwilliger in de sport verschillende rollen waarin ze niet alleen te maken krijgen met hun eigen kinderen, maar ook de verantwoordelijkheid dragen over kinderen in hun directe omgeving. Ook in deze maatschappelijke rol is het van belang dat opvoeders regels blijven stellen en het gewenste gedrag voorleven.

Ad 3. De verstrekkers.

Een recentelijk onderzoek van Universiteit Twente (Hoof, J. van, & Krokké, J. (2011)). toont aan dat het nog steeds te makkelijk is voor jongeren onder de 18 om aan alcohol te komen. Of deze situatie zich ook nog in Neder-Betuwe voordoet, zullen controles en onderzoek moeten uitwijzen. De resultaten van het onderzoek eind 2013 geven aanleiding om bindende afspraken te maken met de drankverstrekkers over hun rol om tot een betere naleving van de wet te komen. De verschillende alcoholverkopers hebben hierin hun welwillende medewerking toegezegd.

2.3 Visie, ambitie en doelen

De visie achter het alcoholbeleid is 'niet te vroeg, niet te vaak en niet te veel'. Dit ter bevordering van de volksgezondheid en de sociale veiligheid in de dorpen, de gemeente als geheel en de regio Rivierenland. Concreet betekent dit dat jongeren tot 18 jaar geen alcohol drinken. Volwassenen vanaf 18 jaar houden zich aan het landelijk advies voor aanvaardbaar alcoholgebruik.

Het is **de ambitie** om dit op een effectieve, efficiënte, maar vooral maatschappelijk acceptabele manier te bereiken. Speerpunt is om vooral volwassenen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en als zodanig te motiveren om vorm en inhoud te geven aan de gestelde regels en normen:

- Ouders te motiveren om met hun kinderen in gesprek te gaan, duidelijke grenzen te stellen, deze ook te handhaven en gezond gedrag 'voor te leven'. Niet alleen in hun ouderlijke rol thuis, maar ook in hun rol als opvoeder van andere jongeren in de maatschappij (als vrijwilliger bij de sportvereniging, bij de uitvoering van hun werk, als leraar, verstrekker tijdens een feestje of evenement, etc.);
- Verstrekkers te motiveren om *zelf* een sluitend systeem te ontwikkelen als het gaat om de naleving van de Drank- en Horecawet en de gemeentelijke verordening.

Doelen

In de periode 2014 – 2018 worden de volgende 3 hoofddoelen nagestreefd:

1. Zoveel mogelijk voorkomen dat kinderen en jongeren (12 tot 18 jaar) voor hun 18e jaar beginnen met drinken;
2. Zoveel mogelijk voorkomen dat jongeren tussen 18 – 24 jaar binge drinken in keten, thuis of in het uitgaansleven;
3. Bevorderen van de naleving van de bepalingen in de Drank- en Horecawet door alcoholverkopers.

Om na te gaan of de doelen zijn bereikt, wordt gebruik gemaakt van EMOVO (dat naar verwachting in de tweede helft van 2015 opnieuw wordt uitgevoerd) en het nalevingsonderzoek naar de leeftijdsgrens voor alcohol. Meer specifiek worden de volgende doelen gesteld:

Jongeren

1. Het percentage 13-16 jarigen dat in de afgelopen 4 weken alcohol heeft gedronken, daalt van:
 - 13/14 jarigen (klas 2 VO): 21% in 2011 naar 15% in 2015, naar 10% in 2019
 - 15/16 jarigen (klas 4 VO): 65% in 2011 naar 52% in 2015, naar 42% in 2019
2. Het percentage 13-16 jarigen dat de afgelopen 4 weken binge heeft gedronken, daalt van:
 - 13/14 jarigen (klas 2 VO): 11% in 2011 naar 8% in 2015, naar 5% in 2019
 - 15/16 jarigen (klas 4 VO): 39% in 2011 naar 31% in 2015, naar 25% in 2019
3. Het percentage 13-16 jarigen dat de afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten is geweest, daalt van:
 - 13/14 jarigen (klas 2 VO): 4% in 2011 naar 3% in 2015, naar 2% in 2019
 - 15/16 jarigen (klas 4 VO): 18% in 2011 naar 14% in 2015, naar 11% in 2019

Ouders

1. Het percentage 13-16 jarigen dat aangeeft dat zijn of haar ouders het goed vinden dat ze drinken, daalt van:
 - 13/14 jarigen (klas 2 VO): 6% in 2011 naar 3% in 2015, naar 1% in 2019
 - 15/16 jarigen (klas 4 VO): 33% in 2011 naar 17% in 2015, naar 9% in 2019
2. Het percentage 13-16 jarigen dat aangeeft dat zijn of haar ouders geen afspraken met hen heeft gemaakt over alcoholgebruik, daalt van:
 - 13/14 jarigen (klas 2 VO): 44% in 2011 naar 22% in 2015, naar 11% in 2019
 - 15/16 jarigen (klas 4 VO): 45% in 2011 naar 23% in 2015, naar 12% in 2019
3. Het percentage 13-16 jarigen dat aangeeft dat zijn of haar ouders (bijna) iedere dag alcohol drinkt in hun bijzijn, daalt van:
 - 13/14 jarigen (klas 2 VO): 14% in 2011 naar 7% in 2015, naar 4% in 2019
 - 15/16 jarigen (klas 4 VO): 15% in 2011 naar 8% in 2015, naar 4% in 2019

Verstrekkers

1. De naleving van de leeftijdsgrens door alcoholverstrekkers, stijgt van:
 - Horeca: 10% in 2013 naar 40% in 2014, naar 70% in 2018
 - Sportverenigingen: 10% in 2013 naar 40% in 2014, naar 70% in 2018
 - Supermarkten: 10% in 2013 naar 40% in 2014, naar 70% in 2018
 - Slijterijen: 10% in 2013 naar 40% in 2014, naar 70% in 2018

Toelichting bij de doelstellingen:

- Doelstellingen met betrekking tot jongeren:
12/13 jarigen: per 4 jaar een afname van 30%
14/15 jarigen: Per 4 jaar een afname van 20%

- Doelstellingen met betrekking tot ouders:
Per 4 jaar een afname van 50%

- Doelstellingen met betrekking tot verstrekkers
Op korte termijn (2014) rond het landelijke nalevingsniveau komen, op lange termijn (2018) een toename van 75% ten opzichte van 2014

Openbare ruimte

Een beoogd neveneffect van de inzet op alcoholmatiging is het terugdringen van alcohol gerelateerde problematiek, zoals overlast op straat, agressie in de gezinssituatie of verkeersongelukken. Tijdens de verkenning in 2014 wordt nagegaan of het mogelijk is het aantoonbare verband tussen alcoholgebruik en gerelateerde problematiek te meten.

Bijstellen van lange termijn doelen

Mogelijkerwijs geven tussentijdse resultaten aanleiding om de doelen voor de lange termijn (respectievelijk 2018 en 2019) bij te stellen. In dit geval zullen de doelstellingen aangepast worden op basis van de meest recente gegevens en inzichten.

3 Werkplan

Uitgangspunt van dit plan is het beïnvloeden van de omgeving van de jonge drinker zodat deze meer gezonde en veilige keuzes kan maken met betrekking tot alcohol. Het werkplan wordt als volgt uitgevoerd:

1. 2014 Uitvoering handhavingsbeleid

actie: team Vergunningverlening & Handhaving (V&H)

- Zorgdragen dat verkoopkanalen in de gemeente op de hoogte blijven van wet- en regelgeving rondom leeftijdsgrenzen; bewustwording blijvend creëren.
- Met de verkoopkanalen wordt gecommuniceerd en gediscussieerd over de correcte procedures die de naleving van deze wet- en regelgeving verbeteren.
- Jaarlijks wordt overlegd met alcoholverkopers over en gecontroleerd op de naleving van leeftijdsgrenzen.

2. In 2014 (herhaling) onderzoek naleving leeftijdsgrenzen

actie: team V&H

In 2014 wordt opnieuw een nalevingsonderzoek uitgevoerd naar de naleving van de leeftijdsgrens voor alcohol bij verkooppunten. De uitkomsten van dit onderzoek worden tijdens een horecabijeenkomst gecommuniceerd met alcoholverkopers en openbaar gemaakt.

3. In 2014 en 2015: verkenning van nadere invulling

actie: team Onderwijs, Cultuur en Welzijn (i.s.m. V&H)

Bij de uitvoering worden relevante instanties benaderd. In eerste instantie zijn dat: politie, jongerenwerk, GGD, Iriszorg en de DHW toezichthouders. Met deze partners wordt verkend waar de grootste risico's liggen en wordt verder invulling gegeven aan de risicomatrix die is toegevoegd in bijlage 1 en aan de maatregelenmatrix in bijlage 2. De verkenning geeft inzicht in de concrete kenmerken van de locaties waar jongeren drinken, waar hun alcoholgebruik voor problemen zorgt en welke maatregelen het beste ingezet kunnen worden. Hiermee kunnen de inspanningen van de gemeente gericht worden ingezet op plaatsen waar de grootste gezondheids- en/of veiligheidswinst kan worden behaald. Daar waar nodig worden prioriteiten en de in te zetten maatregelen in dit Plan aangepast aan de hand van nieuwe inzichten in de komende jaren.

Er wordt rekening gehouden met de volgende aandachtspunten:

- Een blijvende motivatie van de betrokken partijen als de jeugd, ouders, alcoholverkopers, maar ook partijen als: GGD, politie, OM, Bureau Halt, onderwijs, Iriszorg e.d.
- Het waarborgen van de uitvoering van het definitieve plan.
- Alternatieven bieden aan jongeren die op 1 januari 2014 al 16 waren en nu geen alcohol meer mogen. Getracht wordt om evenementenorganisatoren en horecabedrijven te stimuleren om alcoholvrije avonden en/of -feesten te organiseren.
- Verkennen of het mogelijk is om de veronderstelde relatie tussen overlast, vandalisme, vechtpartijen en het misbruik van alcohol in beeld te brengen.
- Het in beeld brengen van de gevolgen van ingezette uren door zowel de Fysieke als Sociale pijler.

In Bijlage 7 is de planning van het werkplan schematisch weergegeven.

Interne en externe coördinatie

De volgende partners zijn in beeld bij de uitvoering van dit integrale plan:

Externe Coördinatie	
Politie en Bureau Halt	Hotspots in kaart brengen, veiligheid tijdens inspecties, en eventuele samenwerking met betrekking tot de aanpak van doortappen vanuit het Wetboek van Strafrecht en openbare dronkenschap (artikel 252 resp. 453).
Ondernemers/ verenigingen	Nalevingscommunicatie, meedenken over systeemontwikkeling, training personeel/vrijwilligers
Scholen	Halfjaarlijks overleg over intern schoolbeleid (in kader van Lokale Educatieve Agenda) en over informatievoorziening richting ouders.
Gezondheidsorganisaties	Partners als de GGD en Iris verslavingszorg zijn belangrijk bij de uitvoering en ontwikkeling van educatieve werkplannen.

Interne Coördinatie	
<u>Sociale Pijler</u> Volksgezondheid Sport Jeugd & Jongeren	Primaathouder Preventie en Handhavingsplan Uitvoering en ontwikkeling van Communicatieve – en educatieve werkplannen
<u>Fysieke Pijler</u> Vergunningverlening & Handhaving Toezichthouders Beleidsmedewerker/ vergunningverlener	Verantwoording handhaving toezicht naleving DHW Aanspreekpunt horeca informatieverstrekking regelgeving
Communicatie (i.o.v. V&H en Samenleving)	Ontwikkeling van communicatieve – en educatieve werkplannen

De coördinatie van het Preventie- en Handhavingsplan ligt bij een samengesteld team van de Sociale Pijler (team Onderwijs, Cultuur en Welzijn), de Fysieke Pijler (vergunningverlening & handhaving), communicatie en toezicht.

Het primaat ligt bij de functionaris Volksgezondheid.

4 Communicatieve en educatieve activiteiten

De preventie activiteiten zullen vooral gericht zijn op de sociale en professionele omgeving van jongeren. Daarbij onderscheiden we drie doelgroepen die invloed kunnen hebben op het alcoholgebruik van jongeren:

- Alcoholverstrekkers
- Ouders
- Scholen

De communicatie en educatie gericht op de jongeren (de uiteindelijke doelgroep), loopt vooral via het onderwijs en via de ouders. Nadrukkelijk wordt daarbij aansluiting gezocht met landelijke campagnes als NIX 18.

4.1 Alcoholverstrekkers

Met de term alcoholverstrekkers worden alle personen bedoeld die verantwoordelijk zijn voor een adequate naleving van de eerder genoemde bepalingen in de DHW. Dat kunnen zijn horecaondernemers, barpersoneel, barvrijwilligers, portiers, caissières, filiaalmanagers, etc. Van deze professionals wordt verwacht dat ze de leeftijdsgrens voor de verstrekking van alcohol kennen en naleven, evenals het verbod op doorschenken bij dronkenschap en het toestaan dat personen in kennelijke staat van dronkenschap aanwezig zijn in de slijtlokaliteit, horecalokaliteit of op een terras (geldt ook tijdens evenementen).

Training

Belangrijk is vooral dat een alcoholverstrekker zich bewust is van zijn/haar verantwoordelijkheid en in staat is juist te handelen, ook wanneer er weerstand is bij de klant. Om alcoholverstrekkers hierin te bekwamen zijn trainingsprogramma's ontwikkeld zoals Barcode voor barpersoneel, de IVA (Instructie Verantwoord Alcoholschenken) training voor barvrijwilligers en de Evenementen IVA. Uit onderzoek is gebleken dat training van barpersoneel alleen effect heeft als die is gekoppeld aan een adequate handhavingsstrategie. Daarom zijn de handhaving en de trainingen in dit plan expliciet met elkaar verbonden.

Nalevingscommunicatie

Communicatie kan het effect van de handhaving versterken. Doel van deze vorm van communicatie is om een gedragsverandering te veroorzaken bij de doelgroep en om de subjectieve pakkans te vergroten. Daarnaast helpt het ook bij het creëren van draagvlak voor ingezette maatregelen. Het is van belang de communicatie naar de diverse doelgroepen in goed overleg met teams Vergunningverlening & Handhaving, Samenleving en Communicatie vorm te geven. De volgende elementen maken in ieder geval onderdeel uit van de nalevingscommunicatiestrategie:

Educatieve communicatie

Uitleg van de regels, de argumenten voor deze regels, uitleg over mogelijke hulpmiddelen om na te kunnen leven. Dit is nodig als onduidelijkheid over (het belang van) de regels naleving in de weg staat.

Dreigende communicatie

Communicatie over controles, sancties, uitbreiding toezichtcapaciteit, toezichthouders in uniform, etc. Deze vorm beïnvloedt de subjectieve pakkansbeleving en kan effectief zijn als blijkt dat de regels bewust overtreden worden.

Normatieve communicatie

Bijvoorbeeld een interview met een ondernemer die de regels goed naleeft, een nieuwsbericht waarin het percentage nalevende verstrekkers wordt genoemd in plaats van het aantal overtreders. Een belangrijke voorwaarde voor het gebruiken van nalevingcommunicatie met betrekking tot de ingezette handhaving, is dat beide aspecten zich verhouden tot elkaar. Veel communicatie zonder handhaving zal op korte termijn een effect hebben, maar zodra ondernemers door hebben dat er niet of nauwelijks gecontroleerd wordt, ebt het effect op de naleving snel weg.

Te ondernemen acties:

1. Training barvrijwilligers

actie: team V&H

Iriszorg heeft in 2013 aan de barvrijwilligers van praktisch alle paracommerciële instellingen in Neder-Betuwe een IVA-training gegeven. In de Drank- en Horecawet is opgenomen dat er altijd één barvrijwilliger aanwezig moet zijn die een voorlichtingsinstructie heeft gekregen en als zodanig wordt vermeld op een lijst van barvrijwilligers die in het horecalokaal aanwezig moet zijn. Gezien de wisselingen in vrijwilligers bij stichtingen en verenigingen is dit een doorlopend proces die geregeld bijsturing vereist. Bij de administratieve controle op vergunningen (2015) worden deze paracommerciële alcoholverkoper door de gemeente opnieuw op de hoogte gesteld van hun trainingsplicht.

2. Niet vergunning plichtige verkooppunten alcohol

actie: team V&H

Voor niet vergunning plichtige verkooppunten¹, zoals supermarkten en enkele cafetaria, wordt voorzien om eens per jaar te overleggen met de ondernemers(verenigingen) om helder te krijgen wat men intern aan training van personeel doet.

3. Communicatie over handhaving

actie: team V&H (i.s.m. team Onderwijs, Cultuur en Welzijn en communicatie)

Verkend wordt om gezamenlijk (teams V&H, Samenleving en Communicatie) tot een nalevingscommunicatiestrategie te komen.

4. Happy Fris

actie: team Onderwijs, Cultuur en Welzijn i.s.m. V&H

Verkend wordt om een training "alcoholvrije alternatieven" aan te bieden in samenwerking met Iriszorg, het Trimbos instituut en Dazzling Cocktails. De in beeld zijnde partners zijn:

- Horeca- en evenementenexploitanten
- Sportkantines
- Jeugdsozen

¹ Een locatie als bedoeld in de Drank- en Horecawet onder artikel 18, tweede lid, of artikel 19, tweede lid, onder a (niet vergunning plichtig)

4.2 Onderwijs

De school is een belangrijke pedagogische omgeving voor jongeren. Ook als het gaat om alcoholgebruik leren jongeren op school wat wel en niet verstandig is. Het is van belang om jongeren te informeren over de risico's van alcoholgebruik. Niet zozeer om gedrag te beïnvloeden, maar om het gebruik te de-normaliseren en daarmee aan draagvlak te werken voor effectievere gedragsmaatregelen als handhaving en specifieke regelgeving.

IrisZorg verzorgt de preventielessen op alle basisscholen en alle voortgezet onderwijs in onze gemeente. Via het regionale project Gezonde School (Regiocontract 'Ik Kies Rivierenland Gezond' 2012-2015) voeren medewerkers van de GGD adviesgesprekken met scholen over hun genotmiddelenbeleid. Een goed schoolprogramma biedt meer dan voorlichting en besteedt ook aandacht aan regels voor leerlingen en personeel met betrekking tot alcoholgebruik bij schoolfeesten, kampen, excursies en studiereizen. Gezien de verhoogde leeftijdsgrens, geldt voor vrijwel alle leerlingen van het voortgezet onderwijs dat zij geen alcohol in bezit mogen hebben op momenten dat de school voor het publiek toegankelijk is en dat het bovendien onwenselijk is dat zij alcohol drinken. Daarnaast is de school een belangrijke normerende omgeving. Dit maakt een alcoholvrij schoolbeleid op scholen voor het voortgezet onderwijs de meest passende keuze.

Naast de hierboven beschreven inzet, worden de volgende acties ondernomen in 2014. De uitkomsten van de verkenning en de daaropvolgende acties worden (indien nodig) ingevoegd in het bestaande Preventie- en Handhavingsplan.

1. Activiteiten voor ouders

actie: team Onderwijs, Cultuur en Welzijn

Scholen worden aangemoedigd om in samenwerking met Iris in de buurt, activiteiten voor ouders rond dit thema te organiseren.

2. Handhaving schoolactiviteiten

actie: team Onderwijs, Cultuur en Welzijn

Verkend wordt of scholen moeite hebben met de handhaving van de regels bij schoolse activiteiten zoals feesten, werkweken en/of studiereizen. Daarop worden passende handvatten aangeboden.

3. Bewustwording alcoholgebruik

actie: team Onderwijs, Cultuur en Welzijn

Verkend wordt of er behoefte is aan ondersteuning vanuit Iriszorg of van de gemeentelijke toezichthouders voor het bewustwordingsproces over alcoholgebruik. Daarop worden passende maatregelen aangeboden.

4. Alcoholvrij schoolbeleid

actie: team Onderwijs, Cultuur en Welzijn

Verkend wordt of Iriszorg/GGD samen met middelbare scholen een alcoholvrij schoolbeleid kan ontwikkelen en de middelbare scholen kan ondersteunen bij het implementeren van dit beleid (o.a. met behulp van beschikbare middelen en ervaringen van project 'Alcoholvrije scholen inspireren scholen').

4.3 Ouders en de thuissituatie

Alcoholopvoeding

Ouders onderschatten systematisch hoeveel hun kinderen drinken. Ze denken bovendien veelal dat het gedrag van hun puber volledig wordt bepaald door hun buitenhuiselijke sociaal netwerk (o.a. vrienden, onderwijsomgeving), terwijl zij wel degelijk ook zelf invloed hebben op het alcoholgebruik van hun kinderen. De beschikbaarheid van alcohol in huis en het stellen van regels zijn geschikte instrumenten om alcoholgebruik tegen te gaan. Uit onderzoek blijkt dat kinderen van ouders die geen duidelijke regels hebben afgesproken en geen leeftijdsgrens hebben gesteld voor het drinken van alcohol al op jongere leeftijd beginnen met drinken. Ze drinken bovendien vaker dan jongeren waarvan de ouders wel een leeftijdsgrens hebben gesteld. Tijdens de uitvoering van het regionale project 'Niks mis met fris' is veel geïnvesteerd in de voorlichting aan ouders. Zowel via persoonlijke contacten van de jeugdgezondheidszorg als via het verspreiden van campagnefolders waarbij ouders gestimuleerd worden om in gesprek te gaan en afspraken te maken met hun kind rond alcohol (en andere genotmiddelen).

Te ondernemen acties in 2014:

1. Bewustwording en activering ouders

actie: team Onderwijs, Cultuur en Welzijn

In overleg met partners als de GGD en Iriszorg wordt verkend welke programma's mogelijk ingezet kunnen worden voor het bewustwordingsproces bij ouders en op welke wijze ouders gestimuleerd kunnen worden om bindende afspraken te maken met hun kinderen over het verantwoord gebruik van alcohol.

De uitkomsten van de verkenning en de daaropvolgende acties worden (indien nodig) ingevoegd in het bestaande Preventie- en Handhavingsplan.

4.4 Effectmeting en evaluatie

Het effect van de educatieve maatregelen uit dit plan wordt primair gemeten met de gezondheidsmonitor (EMOVO) van de GGD. Dit onderzoek wordt vierjaarlijks uitgevoerd.

5 Handhavingsactiviteiten

Met de gewijzigde Drank- en Horecawet (per 1 januari 2013) wordt de burgemeester in medebewind verantwoordelijk gehouden voor de uitvoering. De gemeente is sindsdien de belangrijkste toezichthouder van de Drank- en Horecawet. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) blijft alleen nog toezichthouder van landelijke taken in de DHW die niet zijn te herleiden tot een bepaalde gemeente, zoals het toezicht op de bepalingen rond alcoholreclame.

Om invulling te geven aan de nieuwe toezichttaak heeft Neder-Betuwe op 7 januari 2014 het Handhavingsbeleid Drank- en Horecawet Neder-Betuwe en het bijbehorende sanctiebeleid vast laten stellen door de burgemeester. Het handhavingsbeleid, is opgenomen in dit hoofdstuk en vervangt het eerder vastgestelde handhavingsbeleid.

Uitgangspunten handhavend optreden

Bij het constateren van overtredingen van wet- en regelgeving wordt als algemeen uitgangspunt gesteld, dat altijd tegen overtredingen wordt opgetreden, waar daartoe een wettelijke bevoegdheid bestaat. De gemeente is in sommige gevallen aangewezen op de prioriteitenstelling van de handhavingspartners (bijv. de politie).

Daarnaast worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- I. Bij de opzet is uitgegaan van de landelijke handhavingsstrategie. Die strategie loopt als een rode draad door het gehele beleid heen. Dit beleid is bedoeld om overtredingen op te heffen en herhaling te voorkomen. Het is ook bedoeld om risicovolle situaties op te heffen.
- II. Bij het beoordelen van een overtreding en het bepalen van de juiste sanctie wordt rekening gehouden met:
 - a. de mogelijke gevolgen van die overtreding, en;
 - b. de omstandigheden waaronder die overtreding is begaan, en;
 - c. de houding en het gedrag van de overtreder, en;
 - d. de voorgeschiedenis; en
 - e. het subsidiariteit- en proportionaliteitsbeginsel. Dit wil zeggen dat de sanctie moet worden toegepast die het minst ingrijpend is en het beste past om het gestelde doel te bereiken. Dit betekent dat bij een overtreding niet standaard één bepaalde interventie mogelijk is. De toezichthouder moet in elke specifieke situatie bepalen welke sanctie de beste is. Daarbij wordt corrigerend opgetreden en eventueel ook sanctionerend.
- III. Als de toezichthouder een overtreding constateert, past hij de sanctietabel (Tabel 1) toe. Als de burgemeester van het stappenplan wil afwijken, wordt die afwijking nadrukkelijk gemotiveerd.

Juridisch basis

De wettelijke bevoegdheid tot het doen naleven van wetten en regels is gelegen in artikel 125 van de Gemeentewet en in hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 5:21 en artikel 5:32). De Drank- en Horecawet bepaalt dat in een gemeente door de burgemeester aangewezen ambtenaren belast zijn met het toezicht en geeft bovendien (artikel 44a) de burgemeester de bevoegdheid om bestuurlijke boeten op te leggen. De beschikbare handhavingsmiddelen in de Drank- en Horecawet worden nader toegelicht in paragraaf 5.4.

Gemeentelijk doel van toezicht en handhaving

Het algehele doel van toezicht en handhaving is het realiseren van normconform gedrag. Om dat doel te bereiken zijn verschillende instrumenten beschikbaar: informeren (over regels), verleiden (om regels na te leven), afspreken (om sanctioneren te voorkomen) en sanctioneren (om naleving af te dwingen). Deze instrumenten zijn verder uitgewerkt in bijlage 3, evenals een inventarisatie van redenen waarom de doelgroep niet naleeft. Voor de toepassing van de instrumenten zullen vooral de toezichthouders over de benodigde competenties moeten beschikken.

Zoals eerder aangegeven ligt de gemeentelijke prioriteit in dit plan, zowel als het gaat om preventie als om handhaving, bij de problemen rondom alcoholverstreking aan minderjarigen. Deze doelstelling sluit aan bij de wettelijke bepalingen in de DHW (artikel 20, lid 1 en 4).

Bij het opstellen van de handhavingsstrategie is gekozen voor een programmatische aanpak, waarbij de volgende stappen worden onderscheiden:

1. Hotspots inventariseren
2. Handhavingsstrategie bepalen
3. Uitvoeren van handhavingsstrategie
4. Sanctiestrategie toepassen
5. Effectmeting en evaluatie

5.1 Hotspots inventariseren

De gemeente zet het toezicht in op de volgende vier doelgroepen: commerciële horeca, paracommerciële horeca, detailhandel en jeugd. Gelet op de beschikbare middelen kan echter niet alles worden gehandhaafd: er zullen keuzes gemaakt moeten worden. Het toezicht zal vooral gericht worden op de setting van de jeugdige drinker (de alcoholverstrekkers) en minder op de gebruiker zelf. Dat is een wetenschappelijk onderbouwde keuze, maar er is ook een praktische onderbouwing voor. Vanwege het grote aantal jeugdige drinkers is een effectieve benadering lastiger te organiseren dan voor een beperkter aantal verkooppunten waar jongeren alcoholhoudende drank proberen te kopen, de zogenaamde hotspots.

Op basis van de probleemanalyse zijn voorlopig de hotspots in de gemeente vastgesteld. Aan de hand van de eerder genoemde verkenning in 2014 zal begin 2015 de lijst met hotspots herzien worden en zal door het team Vergunningverlening en Handhaving een gemeentelijke jeugdkaart opgesteld worden. Deze jeugdkaart geeft inzicht in waar en wanneer jongeren alcohol drinken.

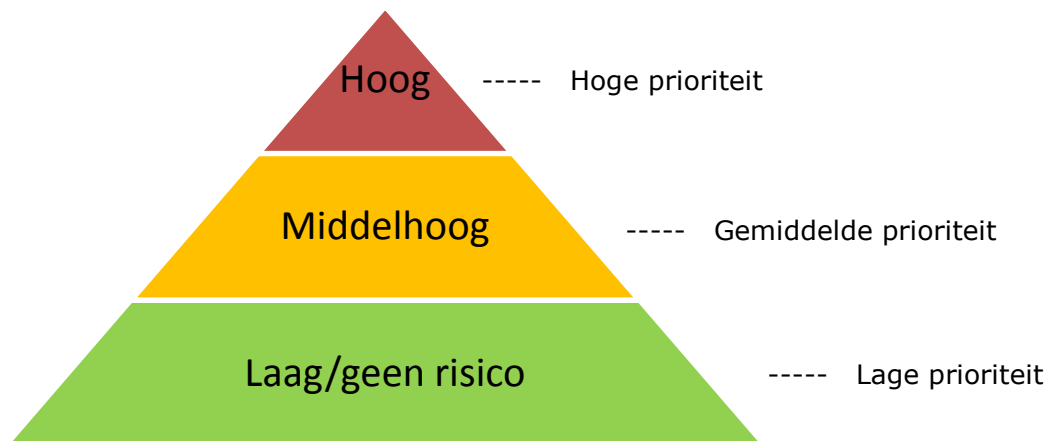
Voor de jeugdkaart zijn de volgende locaties van belang:

- supermarkten	}	professionals en structureel karakter
- slijterijen		
- horeca		
- evenementen		
- sportkantines	}	semi/non professionals
meestal tijdelijk karakter
- jongerencentra		
- scholen		
- openbare ruimte	}	

Per locatie wordt de volgende informatie verzameld:

- naam bedrijf
- rechtspersoon
- adres bedrijf
- openingstijden, data (voor evenementen)
- toegangsbeleid (indien bekend)
- doelgroep
- tijden waarop jongeren het bedrijf bezoeken
- nalevingshistorie
- bijzonderheden (veiligheid, bedrijfsfilosofie)

Daarnaast wordt per locatie de kans op overtreden in kaart gebracht. Die kans wordt bepaald op basis van kenmerken zoals deurbeleid, het gebruik van leeftijdscontrolesystemen, openingstijden, doelgroep en naleving. Op basis van de kans op overtreden worden de verkooppunten in de volgende risicoverdeling ondergebracht:

Figuur 2. Risicoverdeling verkooppunten

Evenementen

Extra aandacht zal uitgaan naar de evenementen in de gemeente. Er wordt een evenementenkalender opgesteld m.b.t. de jongerenevenementen en de algemene evenementen die ook door veel jongeren worden bezocht.

5.2 Handhavingsstrategie bepalen

Op basis van de probleemanalyse en de hotspotlijst zijn prioriteiten vastgesteld. In 2014 ligt de prioriteit van het toezicht op de naleving van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop van 18 jaar.

Naar aanleiding van de verkenning in 2014 en de jeugdkaart worden de handhavingsprioriteiten begin 2015 opnieuw vastgesteld. Vanaf 2015 zullen elk jaar, tegelijkertijd met het herzien van de hotspots, de handhavingsprioriteiten opnieuw vastgesteld worden. De aantallen controles op jaarbasis, verdeeld over diverse vormen van toezicht (zie hieronder), zijn dan ook variabel en worden jaarlijks in het interne uitvoeringsprogramma opgenomen.

Vormen van toezicht

Om effectief toezicht te houden is het nodig om verschillende vormen van toezicht te hanteren. Differentiatie en combinatie kan worden bepaald op grond van kenmerken en handhavingshistorie (voor 2014 geldt dat nog geen historie bekend is). Toezicht kan worden onderscheiden in actief en passief toezicht. Actief toezicht vindt planmatig plaats (routinematig of projectmatig). Passief toezicht vindt plaats naar aanleiding van klachten, meldingen, calamiteiten of verzoeken om handhaving. De verschillende vormen van toezicht die kunnen worden toegepast, zijn terug te vinden in bijlage 4.

Actief toezicht

De verschillende soorten 'actief toezicht' kunnen aangekondigd of onaangekondigd plaatsvinden. Hieronder worden basiscontroles en leeftijdsgrens inspecties omschreven. Tijdens deze inspecties wordt ook gelet op andere aandachtspunten

Basiscontrole

Voordat de leeftijdsgrens inspecties worden uitgevoerd is het zaak de vergunningen actueel te hebben. Over het algemeen zijn de vergunningen in Neder-Betuwe actueel middels de periodieke administratieve (integrale) controles in 2011 en 2013, de informatieve presentaties tijdens horecabijeenkomsten en direct contact met ondernemers en instellingen. Bij de bedrijven en paracommerciële inrichtingen die in 2013 niet zijn bezocht tijdens de integrale horecacontrole, zal een basiscontrole worden uitgevoerd. Met een basiscontrole door de toezichthouder wordt ter plaatse één maal per vijf jaar vastgesteld of de vergunning nog op orde is, of de leidinggevende aanwezig is en of de leeftijdsgrens voor alcohol zichtbaar is weergegeven in het verkooppunt.

Daarnaast worden alle ondernemers tweejaarlijks schriftelijk aangeschreven met het verzoek wijzigingen in de vergunning door te geven.

Leeftijdsgrens inspectie

Er wordt gestreefd naar een controlefrequentie van minimaal twee keer per jaar voor de hotspots met een hoog risico (zie figuur 2). De verkooppunten met een gemiddeld, laag of geen risico zullen relatief minder vaak gecontroleerd worden. De leeftijdsgrens inspecties zullen vooral in de weekenden plaats vinden, tenzij de risicoanalyse anders bepaalt.

Overige aandachtspunten

- Wanneer de gemeentelijke toezichthouders onderweg naar bovenvermelde controles of naar aanleiding van meldingen constateren dat jongeren onder de 18 jaar op voor publiek toegankelijke plaatsen alcohol aanwezig hebben, zal hierop direct gehandhaafd worden.
- Wanneer de gemeentelijke toezichthouders onderweg naar controles of naar aanleiding van meldingen constateren dat de schenktijden voor paracommerciële inrichtingen worden overtreden, zal hierop direct gehandhaafd worden.
- Wanneer de gemeentelijke toezichthouders tijdens inspecties constateren dat dronken klanten aanwezig zijn in een slijtlokaliteit, horecalokaliteit of op een terras, zal hierop direct gehandhaafd worden.
- Wanneer de gemeentelijke toezichthouders tijdens inspecties constateren dat in commerciële of paracommerciële horecagelegenheden onwettige happy hours worden georganiseerd, zal hierop direct gehandhaafd worden.

Passief toezicht

De verschillende aanleidingen tot het uitvoeren van passief toezicht komen voort uit het gemeentelijke meldpunt alcohol en informatie die toezichthouders en politie opdoen uit directe contacten met ondernemers, bewoners en betrokken professionals.

Meldpunt alcohol

Signalen van bewoners, politie, ondernemerscollectieven, ouders en betrokken professionals worden via een meldpunt (website/KCC) ten volle benut als nuttige aanvulling op de toezichtcapaciteit van de gemeente. Op deze wijze blijft de inzet van actief toezicht door de gemeente beschikbaar voor die misstanden die niet altijd even zichtbaar zijn, maar wel vragen om handhaving. Meldingen worden direct doorgeleid naar het aanspreekpunt voor toezicht en handhaving.

- Na een 1e melding van mogelijke overtreding artikel 20 lid 1 en 2 (verbod verstrekking alcoholhoudende drank aan minderjarigen en aanwezigheid toestaan van minderjarigen in slijterij) gaat een eerste waarschuwingsbrief uit naar de gemelde 'overtreder' met kennisgeving van de melding en verwijzing naar de regels en sancties bij toekomstige geconstateerde overtreding(en).
- Na een 2e melding over dezelfde overtreder volgt verscherpt toezicht en wordt bij constatering van een overtreding het stappenplan in Tabel 2 onder C uitgevoerd in paragraaf 5.4.

5.3 Uitvoeren van handhavingsstrategie

Als uitgangspunt voor het uitvoeren van de handhavingsstrategie geldt: "Wie A zegt, moet ook B zeggen!". Zodoende zal een eenmaal opgestart handhavingstraject ook moeten worden afgerond. Het handhavend optreden door gemeente, politie en het Openbaar Ministerie (OM) moet immers effectief en geloofwaardig zijn. Anders wordt het sanctiebeleid een papieren tijger en zal het naleefgedrag afnemen. Elke overtreding dient dus in beginsel te leiden tot handhavend optreden. Uiteraard indien en voor zover de partners daartoe bevoegd zijn en voor zover hun prioriteitenstelling daarmee strookt.

De opgelegde bestuurs- en strafrechtelijke maatregelen dienen daadwerkelijk ten uitvoer te worden gelegd². Dit betekent het daadwerkelijk invorderen van de verbeurde dwangsommen³ en het effectueren van de bestuursdwang. Indien er proces-verbaal is opgemaakt, dient dit bij voorkeur te leiden tot een strafrechtelijke vervolging.

Het uitvoeren van de handhavingsstrategie bestaat uit het uitvoeren van controles, het toepassen van het sanctiebeleid (zie 5.4) het gebruiken van aanverwante nalevingscommunicatie en het eventueel inzetten van proactieve toezichtelementen.

Controles

² Behoudens uitzonderlijke omstandigheden, zoals overmacht en niet-voorzienbare zaken. Op basis van het opportuniteitsbeginsel zal het Openbaar Ministerie vanuit haar wettelijke bevoegdheid beslissen over strafrechtelijke vervolging.

³ Denk aan de fatale invorderingstermijn van een jaar (art. 5:35 Awb).

Kern van de controlestrategie vormen de observatie inspecties die in burgerkleding uitgevoerd worden. Doel van deze controles is nagaan of de regels nageleefd worden. Bij het niet naleven wordt een maatregel genomen en volgt een herinspectie (binnen 2 maanden). Als aanvulling kunnen surveillance inspecties ingepland waarbij de toezichthouder opvallend zichtbaar aanwezig is (m.b.v. herkenbare kleding). Hierbij wordt vooraf nagegaan op welke locaties en op welke tijdstippen dit mogelijk is. Dit in verband met de veiligheid van de toezichthouder. Bepaalde evenementen zouden bijvoorbeeld geschikt zijn om zichtbaar aanwezig te zijn als toezichthouder. Bij risicocontroles en bij grootschalige evenementen in de gemeente wordt vooraf de samenwerking met de politie gezocht en worden afspraken gemaakt over ondersteuning aan de gemeentelijke toezichthouders en de taakverdeling tijdens eventuele gezamenlijke inspecties.

Nalevingscommunicatie

Aangezien communicatie in dit plan vooral een educatief (uitleggen regels) en overtuigend (aanzetten tot betere naleving) doel heeft, is het uitgewerkt in hoofdstuk 4 dat gaat over educatieve activiteiten.

Proactief toezicht d.m.v. testjongeren

In 2014 wordt verkend wat de mogelijkheden zijn om naast de reguliere leeftijdsgrens inspecties ook minderjarige testjongeren in te zetten. Dit ter controle of de leeftijdsgrens wordt nageleefd door alcoholverstrekkers, om direct na aankoopopging in gesprek te gaan met de overtreders. Een bestuurlijke maatregel toepassen is wettelijk niet toegestaan, maar een informatief en ondersteunend gesprek mag uiteraard wel. De toezichthouder die na de aankoopopging van de testjongere in gesprek gaat met de ondernemer, zal enerzijds constructief meedenken met de ondernemer om de bedrijfsvoering te verbeteren en anderzijds waarschuwend communiceren over de financiële gevolgen van een volgende overtreding. Deze methode wordt toegepast om de subjectieve pakkans te verhogen en tegelijkertijd de ondernemer te ondersteunen bij het bevorderen van de naleving in zijn of haar gelegenheid. De ondernemers die de leeftijdsgrens correct hebben nageleefd krijgen positieve feedback van de toezichthouder en worden in de media eruit gelicht als goed voorbeeld (normatieve communicatie).

5.4 Sanctiestrategie toepassen

Beschikbare handhavingsmiddelen DHW

Sinds 1 januari 2014 beschikken gemeenten volgens de Drank- en Horecawet over volgende middelen om handhavend op te treden:

- Bestuurlijke boete
Op basis van artikel 44a van de Drank- en Horecawet (DHW) is de burgemeester bevoegd om voor de daarin genoemde overtredingen een bestuurlijke boete op te leggen. Het opmaken van een bestuurlijke boete op basis van de DHW wordt gedaan door een door de burgemeester aangewezen toezichthouder. De bestuurlijke boete is onderdeel van de handhaving in het bestuursrecht. De bestuurlijke boete is een bestraffende sanctie. Dit betekent dat een aantal waarborgen, zoals de plicht tot het geven van cautie, gelden wanneer een bestuursorgaan voornemens is een bestuurlijke boete op te leggen. De hoogte van de bestuurlijke boete is vastgelegd in het Besluit Bestuurlijke boete Drank- en Horecawet;
- Proces-verbaal

Alleen strafrechtelijk kunnen worden afgedaan de volgende artikelen uit de Drank- en Horecawet :

- art. 20 lid 5 en 6 (aanwezigheid persoon onder invloed/dronkenschap of aldus dienst doen);
 - art. 21 (alcohol verstrekken wanneer dit tot verstoring van de openbare orde, veiligheid of zedelijkheid zal leiden);
 - art. 45 (aanwezig hebben van alcohol door jongeren onder de 18 jaar op voor publiek toegankelijke plaatsen). Er wordt een proces verbaal opgemaakt als er een overtreding van deze artikelen wordt geconstateerd. Het openbaar ministerie bepaalt de hoogte van de boete;
- Intrekken Drank- en Horecawetvergunning
De burgemeester kan de DHW-vergunning intrekken op grond van de in artikel 31 van de DHW genoemde intrekingsgronden. In enkele gevallen is de burgemeester verplicht de vergunning in te trekken (art 31, eerste lid);
 - Schorsen Drank- en Horecawetvergunning
De vergunning kan voor maximaal 12 weken geschorst worden op basis van artikel 32 van de DHW;
 - Tijdelijk stilleggen alcoholverkoop in de detailhandel
Op basis van artikel 19a van de DHW kan de burgemeester de verkoop van zwak alcoholhoudende drank stilleggen voor minimaal 1 week en maximaal 12 weken. Deze sanctie kan worden toegepast als artikel 20 (leeftijdsgrenzen) 3 keer wordt overtreden binnen een periode van 1 jaar (three-strikes-out);
 - Toepassen last onder bestuursdwang
Hierbij wordt door feitelijk handelen de overtreding door of namens gemeente ongedaan gemaakt (artikel 125 van de Gemeentewet en afdeling 5.3 van de Awb). Hieronder valt ook het sluiten en verzegelen van gebouwen en terreinen. De kosten van het toepassen van bestuursdwang kunnen worden verhaald op de overtreder. Artikel 19a (three strikes out maatregel) en artikel 44 (medewerking verlenen aan een toezichthouder) van de DHW geven de burgemeester specifieke bevoegdheid tot het toepassen van bestuursdwang;
 - Opleggen last onder dwangsom
Hierbij moet onder dreiging van het invorderen van een geldbedrag de overtreding ongedaan worden gemaakt en/of voortdurend en herhaling moet worden voorkomen; de last kan ook preventief worden opgelegd (afd. 5.4 van de Awb en Gemeentewet art 125);
 - (Tijdelijke) sluiting van een horecagelegenheid
Dit is een vorm van bestuursdwang op basis van artikel 174 van de Gemeentewet. Met dit instrument kan een illegale situatie daadwerkelijk worden beëindigd;
 - Verwijderen bezoekers uit illegale horeca
Dit is mogelijk indien alcoholhoudende drank wordt verstrekt in strijd met de Drank- en Horecawet (artikel 36).

Voorkeur voor bestuurlijke boete

De gemeente Neder-Betuwe geeft de voorkeur aan het gebruiken van de bestuurlijke boete als sanctioneringsvorm boven de dwangsom, waar mogelijk. De voornaamste reden is dat de overtreder bij het opleggen van een bestuurlijke boete, in tegenstelling tot een dwangsom, meteen het effect van zijn of haar fout voelt en dat een hercontrole in beginsel niet hoeft plaats te vinden. De toezichtcapaciteit die daardoor vrij komt kan weer worden ingezet om andere ondernemers te controleren. Een ander bijkomend voordeel is dat geen invorderingsbeschikking noodzakelijk is waartegen (opnieuw) rechtsmiddelen kunnen worden aangewend. Daarmee vergt een

bestuurlijke boete naar verwachting minder capaciteit bij de bestuurlijke opvolging en uiteindelijk ook minder toezichtcapaciteit. Daar staat tegenover dat bij een eventuele procedure tegen een opgelegde last onder dwangsom de mogelijkheid bestaat om tijdens de procedure de gemaakte fouten te herstellen. Bovendien geldt bij een last onder dwangsom de zogenaamde vrije bewijsleer: de overtreding moet aannemelijk gemaakt worden. Bij een bestuurlijke boete moet de overtreding worden bewezen.

De hoogste van de bestuurlijke boetes zijn vastgelegd in het landelijke Besluit bestuurlijke boete Drank- en Horecawet. Deze bedragen zijn in een aparte kolom opgenomen in de sanctietabel (bijlage 6). Conform het Besluit Bestuurlijke Boete Drank- en Horecawet geldt bij een eerste overtreding een lager bedrag dan bij een herhaalde overtreding.

In de sanctietabel is eveneens aangegeven in welke gevallen een bestuurlijke boete kan worden opgelegd. Een bestuurlijke boete (punitieve sanctie) kan naast een last onder dwangsom/bestuursdwang (situatieve sanctie) worden opgelegd. In een aantal gevallen kan géén bestuurlijke boete worden opgelegd (bijvoorbeeld als het voornemen bestaat om een vergunning in te trekken en bij de DHW-artikelen die alleen strafrechtelijk moeten worden vervolgd).

Aanvullend toepassen dwangsom

In het stappenplan (Tabel 1) is opgenomen dat het sanctiemiddel 'dwangsom' wordt toegepast in geval van recidive. De betekenis van recidive is verderop in deze paragraaf beschreven.

Daarnaast is het niet mogelijk om voor alle overtredingen een bestuurlijke boete op te leggen. In de bijgevoegde sanctietabel (bijlage 6) is aangegeven voor welke overtredingen een dwangsom opgelegd kan worden en wat de bijbehorende bedragen zijn. Bij deze bedragen is de hoogte van de bestuurlijke boete als uitgangspunt genomen. Het maximum van de dwangsom is gesteld op 3 x de voorgestelde hoogte van de dwangsom zoals die in de sanctietabel is opgenomen. De in de sanctietabel genoemde dwangsommen betreffen dwangsommen per overtreding en niet 'dwangsommen ineens'. Als dat is vermeld, geldt de dwangsom per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd. Zie artikel 5:32b Awb. Bij veel overtredingen is uitgegaan van een dwangsom per m². Het aantal m²'s wordt berekend aan de hand van de oppervlakte van de lokaliteiten in het horeca- dan wel slijtersbedrijf. Het terras behoort ook tot het horecabedrijf. Deze oppervlaktes zijn onder andere terug te vinden in de Drank- en Horecaverunning.

Strategie

Conform het Besluit bestuurlijke boete Drank- en Horecawet en de handhavingsstrategie die de NVWA hanteerde voor de Drank- en Horecawet, is gekozen om 3 categorieën overtredingen te hanteren. Van licht naar zwaar:

Tabel 1. Categorisering overtredingen

Categorie A	De overtredingen in deze categorie zijn van minder ernstige overtredingen, bijvoorbeeld administratieve vereisten, signaleringen en gedragingen.
Categorie B	De overtredingen in deze categorie zijn ernstige overtredingen, maar er is geen sprake van een acute (gevaar)situatie. Een overtreding kan ook als categorie B worden aangemerkt als er verzwarende omstandigheden met betrekking tot de overtreder aan de orde zijn voor overtredingen die normaliter onder categorie A zouden vallen.
Categorie C	De overtredingen in deze categorie zijn ernstige overtredingen waarbij het gaat om urgente, ernstige zaken die direct dienen te worden beëindigd. Er is sprake van acuut gevaar voor de volksgezondheid of de veiligheid is in geding. Er is snelheid vereist om tot beëindiging van de overtreding te komen. Een overtreding kan ook als categorie C worden aangemerkt als er verzwarende omstandigheden met betrekking tot de overtreder aan de orde zijn voor overtredingen die normaliter onder categorie B zouden vallen.

Voor de 3 bovenstaande categorieën zijn op 7 januari 2014 verschillende stappen van sanctionerend optreden vastgesteld door de burgemeester van de gemeente Neder-Betuwe. Dit stappenplan is terug te vinden in Tabel 2 hieronder. De stappen gelden voor alle overtredingen in de betreffende categorie, mits de acties mogelijk zijn. Het is bijvoorbeeld niet bij alle overtredingen mogelijk een bestuurlijke boete op te leggen. De mogelijkheden per overtreding zijn weergegeven in de sanctietabel in bijlage 6.

Tabel 2. Sanctie stappenplan

	Overtreding	Acties
Categorie A	1 ^e overtreding	Mondelinge waarschuwing en/of schriftelijke waarschuwing met hersteltermijn
	2 ^e overtreding	Bestuurlijke boete
	3 ^e overtreding	Verhoogde bestuurlijke boete
Categorie B	1 ^e overtreding	Mondelinge waarschuwing en/of schriftelijke waarschuwing met hersteltermijn
	2 ^e overtreding	Bestuurlijke boete en/of aankondiging last onder dwangsom*
	3 ^e overtreding	Verhoogde bestuurlijke boete en/of (van rechtswege) verbeuren dwangsom

Categorie C	1 ^e overtreding	Bestuurlijke boete
	2 ^e overtreding***	Verhoogde bestuurlijke boete en ... - Niet vergunning plichtig: ...mededeling dat bij 3 ^e overtreding binnen 12 maanden voor 2 weken de bevoegdheid om zwak-alcoholhoudende dranken te verkopen wordt ontzegd (art. 19a DHW); - Vergunning plichtig: ...vooraankondiging DHW vergunning schorsen voor 2 weken (art 32 DHW)**.
	3 ^e overtreding***	- Niet vergunning plichtig: 3 ^e overtreding binnen 12 maanden, ontzeggen bevoegdheid om zwak-alcoholhoudende dranken te verkopen voor 2 weken (art. 19a DHW); - Vergunning plichtig: schorsen DHW vergunning voor 2 weken (art. 32 DHW) en definitieve aanschrijving vergunning intrekken (art. 31 DHW).
	4 ^e overtreding***	- Vergunning plichtig: DHW vergunning intrekken (art. 31 DHW)

* Na zienswijze termijn definitieve aanschrijving last onder dwangsom; ** Na zienswijze termijn definitieve aanschrijving vergunning schorsen; *** Indien schorsing, ontzegging of intrekking voor een specifieke overtreding niet mogelijk is, worden de acties van Categorie B gehanteerd.

In bijlage 5 is een voorbeeld te vinden van de uitwerking van het stappenplan voor overtreding van artikel 20, lid 1 (categorie C).

Informerende leidinggevende/ondernemer na overtreding

Als de toezichthouder (BOA Drank- en Horecawet) een overtreding heeft geconstateerd, meldt hij dit in beginsel direct aan de aanwezige leidinggevende en/of ondernemer. Doel hiervan is de overtreding, zo mogelijk, op dat moment te beëindigen en om discussie achteraf over de overtreding tussen het gemeentebestuur en leidinggevende en/of ondernemer te voorkomen. Voor de vaststelling van de overtreding levert deze werkwijze direct duidelijkheid op en wanneer er een boeterapport wordt opgemaakt, kan de zienswijze van de overtreder hierin worden opgenomen.

Op het moment van constatering kunnen zich omstandigheden voordoen dat direct aanspreken niet voor de hand ligt of mogelijk maakt. Horen van de overtreder gebeurt dan tijdens de procedure over de zienswijze als onderdeel van de voorgenomen sanctie.

Afwijken van het stappenplan

Bij toepassing van de bestuurlijke boete is de toezichthouder (BOA Drank- en Horecawet) bevoegd om te bepalen of hij afwijkt het stappenplan, waarbij hij afhankelijk van aard en ernst van de overtreding en de situatie afweegt of hij een eerste (en tweede) waarschuwing afgeeft of dat er direct een boeterapport wordt opgemaakt. Ook heeft de burgemeester de bevoegdheid om in bijzondere situaties en wanneer de aard en de omstandigheden dit vereisen het beleid voldoende gemotiveerd ter zijde te stellen en als het ware maatwerk te leveren. Hierbij is artikel 4:84 Awb van belang.

Het opleggen van sancties is namelijk geen doel op zich. Sancties zijn in eerste instantie bedoeld als pressiemiddel om de overtredingen ongedaan te maken en te voorkomen. Ook gaat er van het hebben van sanctiemiddelen een preventieve werking uit. Blijft een ondernemer of burger echter volharden in zijn overtreding, dan wordt de sanctie ook daadwerkelijk toegepast of uitgevoerd.

Recidive

Wanneer een alcoholverstrekker een overtreding begaat en daarvoor een sanctiebeschikking krijgt, wordt dezelfde overtreding van de dezelfde overtreder binnen 3 jaar na de eerste sanctiebeschikking beschouwd als recidive.

Voor zover de periode van 3 jaar verstrijkt zonder overtreding door de alcoholverstrekker (exploitant) of alcoholgebruiker, vervalt deze termijn en wordt bij een nadien gepleegde overtreding in beginsel weer gestart met de eerste stap in de sanctiestrategie in de oorspronkelijke sanctie categorie.

Als de aanbevolen sanctie niet effectief blijkt te zijn, ligt het voor de hand te kiezen voor een ander (effectief) sanctiemiddel.

Als een overtreding vaker heeft plaatsgevonden, maar de overtreder vanwege juridische constructies verschillend is (dit zal zich voornamelijk voordoen als de vergunninghouder ondertussen wijzigt), is in formele zin geen sprake van recidive. Als kan worden aangetoond dat de overtreding herleidbaar is tot dezelfde natuurlijke persoon, dan dient de overtreding te worden aangemerkt als recidive. In het sanctiebesluit dient dit expliciet te worden verantwoord.

Spoedeisende bestuursdwang

Spoedeisende bestuursdwang in de vorm van sluiting van een horecabedrijf kan bijvoorbeeld geschieden wanneer:

- ...daar door misdrijf verkregen voorwerpen zijn verworven, voorhanden zijn of worden overgedragen dan wel zijn bewaard of verborgen;
- ...daar wapens als bedoeld in artikel 2 van de Wet wapens en munitie aanwezig zijn waarvoor geen ontheffing, vergunning dan wel verlof is verleend;
- ...zich daar andere feiten of omstandigheden hebben voorgedaan die de vrees wettigen dat het geopend blijven van die ruimte ernstig gevaar oplevert voor de openbare orde;
- ...daar is gehandeld in strijd met het bepaalde in de Opiumwet.

Concreet zicht op legalisatie

De ondernemer wordt in het voornemen enkel de kans geboden om een vergunning aan te vragen en/of de aanvraagprocedure af te wachten (legalisatie) (gedurende deze procedure is het bedrijf dus open) onder voorwaarde dat:

- het geldende bestemmingsplan horeca toestaat op dat perceel;
- er geen (andere) wettelijke belemmeringen (o.a. antecedenten; sociale hygiëne) bestaan;
- er geen aanleiding is om aan te nemen dat er sprake zal zijn van verstoringen van de openbare orde en veiligheid waardoor gevaarlijke situaties kunnen ontstaan als de exploitatie doorgaat;
- er geen sprake is van een onderneming op een nieuwe locatie;
- er naar het oordeel van burgemeester concreet geen aanleiding is te veronderstellen dat niet handhavend optreden leidt tot verstoringen van

concurrentieverhoudingen, een ongewenste precedentwerking of schadeclaims;

- de ondernemer kan aantonen dat hij juridisch en feitelijk over de onderneming kan beschikken;
- er sprake is van een ongewijzigde voortzetting van de aard van de exploitatie;
- voor het over te nemen bedrijf een rechtsgeldige Drank- en Horecaverunning is verleend;
- een ontvankelijke vergunningaanvraag - voor zover nog niet ingediend - binnen de gestelde termijn van 14 dagen wordt ingediend en een in deze aanvraag opgenomen leidinggevende tijdens de openingsuren van het bedrijf steeds aanwezig is;
- de onderneming staat ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel;
- er geen BIBOB-tip van het Openbaar Ministerie is ontvangen.

Bij het voornemen wordt daarom – voor zover al niet in het bezit van de ondernemer c.q. al aangevraagd – tevens een set aanvraagformulieren meegezonden. De indieningstermijn van de aanvraag en/of zienswijzen bedraagt 14 dagen.

5.5 Effectmeting en evaluatie

Het effect van de handhavingsstrategie (en de ingezette regelgevende en educatieve acties) op de naleving van de leeftijdsgrens worden – naast een evaluatie van de reguliere DHW inspecties – gemeten met een nalevingsonderzoek, ook wel mysteryshop onderzoek genoemd. Net als bij de methode ‘testjongeren’ worden er jongeren onder de 18 jaar ingezet om de naleving van de leeftijdsgrens te toetsen. Ze volgen een vast protocol dat is uitgewerkt door de Universiteit Twente en het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP).

Bij het mysteryshop onderzoek betreft het, in tegenstelling tot de methode ‘testjongeren’, een inventarisatie van de sectoren en de specifieke verkooppunten die de leeftijdsgrens correct naleven. Tijdens het onderzoek zal dus niet direct contact worden gelegd met de ondernemers van de bezochte verkooppunten. Na afloop van het onderzoek worden de gegevens verwerkt in een rapport, waarin nalevingspercentages per sectoren en de naleving van de specifieke verkooppunten worden weergegeven. Deze cijfers gebruikt de gemeente als effectmeting van de inzet op preventie en handhaving en als input voor de risicoanalyse.

Het eerste nalevingsonderzoek is eind 2013 uitgevoerd en het tweede onderzoek zal plaatsvinden in 2014. Het streven is om vanaf 2015 tweejaarlijks dit onderzoek te herhalen om te toetsen of de doelstellingen gehaald worden.

6 Regelgevende activiteiten

De Drank- en Horecawet geeft gemeenten verschillende verordenende bevoegdheden. Regelgeving is geen verplichtend onderdeel van het gemeentelijke Preventie- en Handhavingsplan. Toch is het een onmisbare factor voor een integraal alcoholbeleid. Om die reden bevat dit hoofdstuk een aantal regelgevende activiteiten, zoals ook vastgesteld in afdeling 8A van de Algemene Plaatselijke Verordening Neder-Betuwe.

Ter bevordering van alcoholmatiging is bekeken welke verordende bevoegdheden een expliciete meerwaarde hebben. Daarbij is gekozen voor de volgende maatregelen:

- Happy Hours beperken
- Voorwaarden stellen aan evenementen
- Beperken schenktijden paracommercie

6.1 Happy hours beperken

Onderzoek laat zien (Meier e.a., 2008) dat de prijs van alcohol een belangrijke voorspeller is voor gebruik. En dat met prijsinterventies gebruik beïnvloed kan worden. Het verhogen van alcoholprijzen heeft zelfs het meeste impact op drinkers die heel veel drinken. Daarmee is deze maatregel een effectieve in het tegengaan van dronkenschap. Omdat dronkenschap en uitgaan sterk aan elkaar gerelateerd zijn, bepaalt artikel 2.34g in de Algemene Plaatselijke Verordening Neder-Betuwe:

Ter bescherming van de volksgezondheid of in het belang van de openbare orde is het verboden bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende dranken te verstrekken voor gebruik ter plaatse tegen een prijs die voor een periode van 24 uur of korter lager is dan 60% van de prijs die in de desbetreffende horecalokaliteit of op het desbetreffende terras gewoonlijk wordt gevraagd.

De DHW maakt het niet mogelijk happy hours geheel te verbieden, maar de meest excessieve acties (meer dan 40% korting) worden wel voorkomen middels de verordening.

6.2 Voorwaarden stellen aan evenementen

Het nalevingsonderzoek in de gemeente Neder-Betuwe laat zien dat het naleven van de leeftijdsgrens voor alcohol een uitdaging is voor veel alcoholverstrekkers. Op evenementen is deze uitdaging nog groter. Door de schaalgrootte, tijdelijke personeelskrachten en het gebrek aan een structurele controlesystematiek is de naleving vaak slecht. De DHW biedt gemeenten de mogelijkheid om voorwaarden te stellen aan het verlenen van een ontheffing van de DHW, zoals dat bij evenementen het geval is (artikel 35, lid 2). Van die mogelijkheid wordt gebruik gemaakt om een 'alcoholmodule' in de aanvraag van de ontheffing mee te nemen. Met de alcoholmodulen worden aanvragers verplicht om te omschrijven hoe ze op leeftijd (en zaken als dronkenschap) gaan controleren. Blijkt uit het toezicht en evaluatie van het evenement dat de alcoholmodule niet werkt in de praktijk, dan kan op basis van verondersteld gevaar voor de volksgezondheid en/of openbare orde en veiligheid worden overwogen om de ontheffing in de nabije toekomst niet nogmaals te verlenen.

6.3 Beperken schenktijden paracommercie

Het vastleggen van de schenktijden in de paracommercie ter voorkoming van oneerlijke concurrentie met de commerciële horecabedrijven is een wettelijke verplichting voor gemeenten. Het beperken van schenktijden niet. Toch kiest de gemeente ervoor om de schenktijden voor paracommerciële inrichtingen te beperken. De achterliggende gedachte is de wetenschap dat ruime schenktijden leiden tot meer consumptie. Ook is het de vraag of het vanuit normatief oogpunt wenselijk is dat jongeren tijdens sport en spel van 's ochtend vroeg tot 's avonds laat geconfronteerd worden met het alcoholgebruik van anderen. Daarom heeft de gemeente sinds 1 september 2013 in de Algemene Plaatselijke Verordening de volgende schenktijden ingesteld, waarbij geldt dat uitsluitend alcoholhoudende drank verstrekt mag worden beginnende één uur voor aanvang en eindigende met één uur na beëindiging van activiteiten die passen binnen de statutaire doelomschrijving van de desbetreffende paracommerciële rechtspersoon, maar niet buiten de in onderstaand schema opgenomen schenktijden:

Maandag tot en met donderdag	15.00 uur tot 23.00 uur
Vrijdag, zaterdag en zondag	15.00 uur tot 24.00 uur

De gemeente heeft voor twee typen paracommerciële inrichtingen aangepaste schenktijden geformuleerd. Echter geldt voor deze inrichtingen eveneens de één uur voor en één uur na regeling, zoals hierboven omschreven. Daarnaast geldt voor sportverenigingen dat er geen alcohol mag worden geschonken wanneer er veel jeugd aanwezig is op de vereniging (meer dan 25% van de totaal aanwezigen).

Inrichtingen die in beheer zijn bij een rechtspersoon met een sportieve doelstelling	Maandag t/m vrijdag Zaterdag en zondag	17.00 uur tot 24.00 uur 12.00 uur tot 24.00 uur
Inrichtingen die in beheer zijn bij een rechtspersoon met een sociaal-culturele doelstelling die zich bovendien richt op de doelgroep senioren/ volwassenen	Maandag t/m donderdag Vrijdag, zaterdag en zondag	12.00 uur tot 23.00 uur 12.00 uur tot 24.00 uur

Bijlage 1. Risicomatrix

De Risicomatrix, hieronder weergegeven, is aan de hand van de huidige inzichten en gegevens ingevuld. Gedurende het jaar 2014 worden verschillende verkenningen uitgevoerd die mogelijkwijs informatie verschaffen op basis waarvan de matrix aangepast en/of aangevuld zal worden.

In Neder-Betuwe zijn op datum van vaststellen 63 alcoholverkooppunten:

- 20 paracommerciële instellingen (stichtingen en verenigingen)
- 14 verkooplocaties voor gebruik elders: 7 Supermarkten (waarvan 2 met slijterij) 2 afzonderlijke slijterijen, 6 cafetaria /afhaalcentra zonder DHW-vergunning (waarvan 4 cafetaria aangeven geen alcohol te verkopen)
- 11 Restaurants (inclusief 1 hotel en zalencentra)
- 3 campings met horeca
- 2 commerciële dorpshuizen
- 5 Cafés
- 2 sportcafés gebonden aan activiteiten sporthal
- 3 cafetaria met DHW-vergunning
- 3 Cafetaria met cafégedeelte

In de onderstaande matrix moet op basis van ervaring en gegevens vanuit detailhandel een meer concrete invulling gegeven worden aan de tijdstippen.

Setting	Risico kenmerken	Locatie(s)	Tijdstip(pen)
Detailhandel	Slechte naleving leeftijdsgrens.	<u>Supermarkten:</u> Dodewaard Coop (inc.l. slijterij) Ochten, Aldi Ochten, MCD Opheusden, Aldi Opheusden, C1000 Kesteren Spar (incl. slijterij) Kesteren Kerkstraat 24 <u>Slijterijen:</u> Ochten, vd Kolk Opheusden, Arends	Vrijdagavond 19/20 uur en zaterdag rond 16 uur Spar Kest 's middags rond 15/15.30u (bij uitgaan scholen)
Horeca/ Evenementen	Slechte naleving leeftijdsgrens en doorschenken bij dronkenschap.	<u>Cafés:</u> Dodewaard, Het Centrum Dodewaard De Eng Dodewaard Willem Opheusden, Sjonnie Opheusden, De Lamp Kesteren, De Uitspraak Echteld, Vogelenzang Zalencentra e restaurants campings evenementen	Vrijdagavond 23.30 uur Zaterdagavond 23.30 uur Op afspraak Vrijdag/zaterdag rond 20.00 uur Juli/aug rond 22.00 uur Volgens evenementenkalender

Thuis/ouders	Ontbreken van duidelijke afspraken m.b.t. alcohol en uitgaan.	Nvt	Geen afgebakend tijdstip.
Sport	Slechte naleving leeftijdsgrens en doorschenken bij dronkenschap.	11 Kantines en clubhuizen	Toernooien en clubfeesten. En zaterdag rond 14.00 uur
Scholen	Het ontbreken van duidelijke regels rondom alcohol tijdens excursies, studiereizen e.d.	Het Pantarijn Kesteren VLC Kesteren Helicon Kesteren	Schoolfeesten en buitenschoolse activiteiten.
Openbare ruimte	Alcoholgebruik op straat door minderjarigen, openbare dronkenschap en daaraan gerelateerde overlast.	De Ples Kesteren Dorpsplein Dodewaard Biezenwei Opheusden Plein MCD Ochten Carpool Ochten Overig te bepalen	Geen afgebakend tijdstip (rond 21/22 uur)

Bijlage 2. Maatregelenmatrix

De Maatregelenmatrix, hieronder weergegeven, is aan de hand van de huidige inzichten en gegevens ingevuld. Gedurende het jaar 2014 worden verschillende verkenningen uitgevoerd die mogelijk informatie verschaffen op basis waarvan de matrix aangepast en/of aangevuld zal worden.

Setting	Handhaving	Regelgeving	Educatie
Detailhandel	<ul style="list-style-type: none"> - Toezicht leeftijdsgrenzen - Sanctie stappenplan - Inzet mysteryshoppers en testjongeren 	-	<ul style="list-style-type: none"> - Nalevingscommunicatie - Training caissières - Communicatie over DHW en alcoholregels
Horeca/ evenementen	<ul style="list-style-type: none"> - Toezicht leeftijdsgrenzen - Toezicht doorschenken - Sanctie stappenplan - Inzet mysteryshoppers en testjongeren 	<ul style="list-style-type: none"> - Aanvullende eisen t.a.v. ontheffing DHW bij evenementen - Happy hours beperken 	<ul style="list-style-type: none"> - Nalevingscommunicatie - Training barpersoneel - Communicatie over DHW en alcoholregels
Thuis/ouders	-	-	<ul style="list-style-type: none"> - Alcoholopvoeding - Uitgaans-opvoeding - Communicatie over DHW en alcoholregels
Sport/ Jongerencentra	<ul style="list-style-type: none"> - Toezicht leeftijdsgrenzen - Toezicht doorschenken - Sanctie stappenplan - Inzet mysteryshoppers en testjongeren 	<ul style="list-style-type: none"> - Schenktijden beperken 	<ul style="list-style-type: none"> - Training barvrijwilligers - Nalevingscommunicatie - Communicatie over DHW en alcoholregels
Scholen	<ul style="list-style-type: none"> - Ondersteuning door BOA bij schoolfeesten 	<ul style="list-style-type: none"> - Overleg over interne regels op school 	<ul style="list-style-type: none"> - Overleg scholen over alcohol-voorlichting aan ouders - Communicatie over DHW en alcoholregels
Openbare ruimte	<ul style="list-style-type: none"> - Toezicht openbare dronkenschap - Toezicht drankgebruik in APV gebieden - Toezicht alcohol-bezit minderjarige 	<ul style="list-style-type: none"> - Art. 453 Wetboek van Strafrecht - Gebiedsverboden in APV - Art. 45 DHW 	<ul style="list-style-type: none"> - Campagne

Bijlage 3. Redenen om niet normconform te gedragen en instrumenten om dit te bewerkstelligen

Er bestaan verschillende redenen waarom een doelgroep regels niet naleeft. Er zijn 11 mogelijke redenen te onderscheiden, de zogenaamde tafel van 11 (zie hieronder). Een effectieve inzet van instrumenten kan worden bereikt door deze redenen van niet naleven te koppelen (doelgroep analyse).

Spontane naleving

1. **kennis van regels:** de (on)bekendheid met en duidelijkheid van wet- en regelgeving bij de doelgroep;
2. **kosten/baten:** de (im)materiële voor- en nadelen die uit overtreden of naleven van de regel volgen;
3. **mate van acceptatie:** de mate waarin het beleid en de regelgeving (algemeen) aanvaard wordt door de doelgroep;
4. **gezagsgetrouwheid doelgroep:** de mate van bereidheid van de doelgroep om zich à priori te conformeren aan datgene wat de overheid opdraagt, wat in de wet staat;
5. **informele controle:** de kans op ontdekking en sanctionering van het gedrag van de doelgroep door niet-overheidsinstanties;

Geforceerde naleving

6. **informele meldingskans:** de kans dat een overtreding aan het licht komt anders dan door overheidscontrole
7. **controlekans:** de kans dat men gecontroleerd wordt op het begaan van een overtreding.
8. **detectiekans:** de kans op constatering van de overtreding indien door de overheid gecontroleerd wordt
9. **selectiviteit:** de (verhoogde) kans op controle en detectie in het geval van een overtreding door selectie van te controleren bedrijven, personen, handelingen of gebieden

Sanctiekans

10. **sanctiekans:** de kans op een sanctie indien na controle en opsporing een overtreding geconstateerd is
11. **sanctie-ernst:** de hoogte en soort van de aan de overtreding gekoppelde sanctie en bijkomende nadelen van sanctieoplegging

De in te zetten instrumenten om tot normconform gedrag te komen:

	Instrument	Criteria voor toepassing
Informereren	Educatief (gericht op kennis doelgroep t.a.v. regelgeving)	Doelgroep is niet bekend met regels, weet niet welk doel de regelen dienen of begrijpen de regels niet (complexiteit van de regels)
	Waarschuwend (gericht op sanctiebeleid en pakkans)	Doelgroep is geneigd de regels te overtreden en onderschat het sanctiebeleid of de kans dat de overtreding wordt gesanctioneerd
	Normatief (appel op sociale norm)	Doelgroep is ongevoelig voor een (sociale) norm binnen de groep
Verleiden Afspreken	Minder controle bij goed naleefgedrag	Doelgroep ervaart controles als een hoge last
	Naar aanleiding van controles afspraken maken (inhoudelijk en procedureel)	Doelgroep is geneigd tot het maken en nakomen van afspraken over beëindigen van overtredingen en het voorkomen van nieuwe overtredingen
Sanctioneren	Bestuurlijke sancties	Sanctioneren na niet nakomen van afspraken of direct bij ernstige overtredingen, recidive, aanwijzingen dat afspraken maken zinloos is
	Bestuurlijke boete	Sprake van ongewenste situatie waarbij een financiële prikkel preventief kan werken

Bijlage 4. Vormen van toezicht

Per toezichtmethode is aangegeven of deze het meest geschikt zijn voor locatiegericht (gerichte inspecties van vooraf bekende locaties) of gebiedsgericht (toezicht in een bepaald gebied) toezicht.

Routinematig (routinematig)	Systematische controles die periodiek plaatsvinden
Volledig	Integrale controle van alle aspecten tot op detailniveau
Selectief	Controle van specifieke thema's of aspecten
Steekproefsgewijs	Controle aan de hand van steekproeven
Tijdelijke activiteiten	Toezicht op activiteiten met een tijdelijk karakter (evenementen)
Selectief	Controle van specifieke thema's of aspecten
Marginaal	Visuele inspecties, vluchtige beoordeling op het oog
Steekproefsgewijs	Controle aan de hand van steekproeven
Projectmatig (gebiedsgericht)	Toezicht dat zich richt op een specifiek thema, branche of gebied en een projectmatige aanpak vergt. De basis voor de keuze van een projectmatige aanpak kan liggen in regionale thema's, zaken die in een bepaald gebied of binnen een bepaalde branche spelen
Surveillance (gebiedsgericht)	Gebiedsgericht toezicht op direct opvallende zaken tijdens een algemene toezichtronde

Bijlage 5. Sanctie stappenplan

Sanctie stappenplan overtreding 20.1 DHW

De afhandeling van de geconstateerde overtredingen van de leeftijdsgrens vindt plaats volgens het volgende sanctie stappenplan:

Stap 1: Eerste overtreding

Bij de eerste overtreding wordt een bestuurlijke boete opgelegd aan het betreffende verkooppunt. De hoogte van de boete is vastgelegd in het Besluit Bestuurlijke boete Drank- en Horecawet.

Stap 2: Tweede overtreding

- Binnen 1 jaar na 1^e overtreding: een verhoogde bestuurlijke boete **en**...
 - Niet vergunning plichtig: ... mededeling dat bij 3^e overtreding binnen 12 maanden voor 2 weken de bevoegdheid om zwak-alcoholhoudende dranken te verkopen wordt ontzegd.
 - Vergunning plichtig: ... vooraankondiging DHW vergunning schorsen voor 2 weken. Na zienswijze termijn volgt de definitieve aanschrijving tot schorsing van de vergunning.

- Binnen 3 jaar na 1^e overtreding: een verhoogde bestuurlijke boete **en**...
 - Niet vergunning plichtig: -
 - Vergunning plichtig: ... vooraankondiging DHW vergunning schorsen voor 2 weken. Na zienswijze termijn volgt de definitieve aanschrijving tot schorsing van de vergunning.

- Langer dan 3 jaar na 1^e overtreding: Terug naar Stap 1.

Stap 3: Derde overtreding

- Binnen 1 jaar na 1^e overtreding:
 - Niet vergunning plichtig: ontzeggen bevoegdheid om zwak-alcoholhoudende dranken te verkopen voor 2 weken.
 - Vergunning plichtig: schorsen DHW vergunning voor 2 weken **en** definitieve aanschrijving vergunning in te trekken bij een volgende overtreding.

- Binnen 3 jaar na 2^e overtreding:
 - Niet vergunning plichtig: Verhoogde bestuurlijke boete
 - Vergunning plichtig: schorsen DHW vergunning voor 2 weken **en** definitieve aanschrijving vergunning in te trekken bij een volgende overtreding.

- Langer dan 3 jaar na 2^e overtreding: Terug naar Stap 1.

Stap 4: Vierde overtreding

Een vierde overtreding in Categorie C door een vergunning plichtig bedrijf binnen 3 jaar na de derde overtreding, leidt tot het intrekken van de DHW vergunning. Indien de vierde overtreding langer dan 3 jaar na de derde overtreding plaatsvindt, terug naar Stap 1.

Bijlage 6. Sanctietabel

Sanctietabel, vastgesteld door de burgemeester van Neder-Betuwe op 7 januari 2014, gepubliceerd op 15 januari 2014.
Werkgroep toezicht en handhaving

Toelichting bij sanctietabel per kolom

1. Regelgeving: APV = Algemene Plaatselijke Verordening; DHW = Drank- en Horecawet, geldend per 1-1-2014
2. Artikelen (Art.): artikelen van betreffende regelgeving uit kolom 1
3. Overtreding: omschrijving van betreffende overtreding uit kolom 2
4. Toelichting: Neder-Betuwe kiest voor Bestuurlijke Boete waar mogelijk, zoals vastgesteld in het stappenplan in Tabel 2 in het PenH-plan
5. Categorieën (Ct.): **A = Administratieve tekortkomingen**; **B = Overige geboden**; **C = Speerpunten illegale exploitatie en overtreding leeftijdsgrenzen**
6. Geadviseerd sanctiemiddel per overtreding
7. Mogelijkheid tot Last onder bestuursdwang
8. Dwangsom: Maximum is 3x vermelde dwangsom; de genoemde m2 is van toepassing op de lokaliteiten en terras van het bedrijf (zie o.a. DH-vergunning), tenzij anders vermeld.
9. Sanctie per eenheid (overtreding/tijd)
10. Begunstigingstermijn uitgedrukt in tijd (indien van toepassing)
11. Bestuurlijke boete <50 werknemers: rekening houden met verhoging boete i.v.m. recidive
12. Bestuurlijke boete 50+ werknemers: rekening houden met verhoging boete i.v.m. recidive

1. Regelgeving	2. Art.	3. Overtreding	4. Toelichting	5. Ct.	6. Sanctiemiddel (geadviseerd)	7. Last onder bestuursdwang	8. Dwangsom in euro's per overtreding (tenzij anders vermeld)	9. Sanctie per	10. Begunstigingstermijn	11. Bestuurlijke boete in euro's -> <u>bij < 50 werknemers</u>	12. Bestuurlijke boete in euro's -> <u>bij 50 of meer werknemers</u>
DHW	3	Bedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) vergunning	Geen vergunning, <u>wel</u> zicht op legalisatie	A	Last onder dwangsom		* 1000 tot 50m2, * 2000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 6000 boven 500 m2.	week	2 weken	680 (vergunning nog niet verleend)	1360 (vergunning nog niet verleend)
DHW	3	Bedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) vergunning	Geen vergunning, <u>geen</u> zicht op legalisatie, geweigerde of ingetrokken vergunning	C	Last onder bestuursdwang		sluiting bedrijf		2 weken	1360 (vergunning niet aangevraagd of geweigerd)	2720 (vergunning niet aangevraagd of geweigerd)
DHW	8	Leidinggevende voldoet niet langer aan een of meerdere aan hem gestelde vereisten	Artikel 31 verplicht in dat geval tot intrekking vergunning	C	Intrekking vergunning		Niet mogelijk		1 week tot 12 weken, afhankelijk van vereiste	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	10	Inrichting voldoet niet langer aan een of meerdere gestelde inrichtingseisen	Artikel 31 verplicht in dat geval tot intrekking vergunning	C	Intrekking vergunning		Niet mogelijk		1 week tot 12 weken, afhankelijk van inrichtingsaanpassingen	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	12, lid 1 en 2	Verstrekken alcoholhoudende drank in een niet op de vergunning vermelde lokaliteit		B	Last onder dwangsom		* 1000 tot 50m2, * 2000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 6000 boven 500 m2.	overtreding	1 week	1020	2040
DHW	13, lid 1	Verbod verstrekking alcohol voor gebruik elders dan ter plaatse		C	Last onder dwangsom		* 2000 tot 50m2, * 4500 van 51 m2 t/m 150 m2, * 8000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 12500 boven 500	overtreding	1 dag	1360	2720

						m2.					
DHW	13, lid 2	Verbod verstrekking alcohol voor gebruik ter plaatse in slijtersbedrijf	Slechts toegestaan indien een klant erom vraagt de alcoholhoudende drank eerst te proeven *voorkeur bestuurlijke boete	C	Last onder dwangsom		* 2000 tot 50m2, * 4500 van 51 m2 t/m 150 m2, * 8000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 12500 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1360	2720
DHW	14, lid 1	Verbod andere bedrijfsactiviteiten in slijtersbedrijf	In het Besluit aanvulling omschrijving slijtersbedrijf staat welke activiteiten in het slijtersbedrijf zijn toegestaan	B	Last onder dwangsom		* 1500 tot 50m2, * 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 8000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
DHW	14, lid 2 en 15, lid 1	Verbod kleinhandel in horecalokaliteit of op terras		B	Last onder dwangsom		* 1500 tot 50m2, * 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 8000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
DHW	15, lid 2	Verbod rechtstreekse verbinding tussen slijterij en andere neringruimte voor kleinhandel		B	Last onder dwangsom		* 1500 tot 50m2, * 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 8000 boven 500 m2.	week	1 week	1020	2040
DHW	16	Verbod automatenverkoop alcohol	M.u.v. hotelkamers	B	Last onder dwangsom		* 1500 tot 50m2, * 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 8000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
DHW	17	Verbod verstrekken alcoholhoudende drank anders dan in gesloten verpakking	Dit geldt voor supermarkten en slijterijen, niet voor horeca-inrichtingen	B	Last onder dwangsom		* 1500 tot 50m2, * 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 8000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040

DHW	18, lid 1 en 2	Verkoopverbod zwak-alcoholische drank anders dan in slijtersbedrijf of levensmiddelenbedrijf voor gebruik elders dan per plaatse		C	Last onder dwangsom		* 1500 tot 50m2, * 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 8000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1360	2720
DHW	18, lid 3	Onderscheid tussen zwak-alcoholhoudende en alcoholvrije dranken ontbreekt in ruimte van het levensmiddelenbedrijf		B	Last onder dwangsom		* 1500 tot 50m2, * 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 8000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
DHW	19, lid 1	Verbod op bestelservice sterke drank voor ander bedrijf dan slijtersbedrijf en partijen-catering		B	Last onder dwangsom		* 1500 tot 50m2, * 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 8000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
DHW	19, lid 2	Verbod bestelservice zwak-alcoholhoudende drank, behalve vanuit de uitzonderingen genoemd in artikel 19 lid 2		B	Last onder dwangsom		* 1500 tot 50m2, * 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 8000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
DHW	20, lid 1	Verkoop alcohol aan persoon < 18 jaar		C	* Last onder dwangsom (horecabedrijf) ** Art. 19a DHW (three strikes out) voor genoemde bedrijven: ontzegging bevoegdheid tot verkoop zwak-alcoholhoudende drank en last onder bestuursdwang	** Ontzegging: minimaal 1 week, maximaal 12 weken	* 2000 tot 50m2, * 4500 van 51 m2 t/m 150 m2, * 8000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 12500 boven 500 m2.	overtreding	zo kort mogelijk, max 1 uur	* 1360 * Geen bestuurlijke boete mogelijk bij toepassing van art. 19a DHW (three strikes out).	* 2720 * Geen bestuurlijke boete mogelijk bij toepassing van art. 19a DHW (three strikes out).

DHW	20, lid 2	Persoon < 18 zonder toezicht van persoon 21 jaar of ouder, toegelaten in slijtersbedrijf		C	Last onder dwangsom		* 2000 tot 50m2, * 4500 van 51 m2 t/m 150 m2, * 8000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 12500 boven 500 m2.	overtreding	zo kort mogelijk, max 1 uur	1360	2720
DHW	20, lid 4	Niet duidelijk aangegeven leeftijdsgrenzen		A	Last onder dwangsom		* 1000 tot 50m2, * 2000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 6000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	680	1360
DHW	20, lid 5	Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf	Proces Verbaal = strafrechtelijk	B	Last onder dwangsom en Proces Verbaal		* 2000 tot 50m2, * 4000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 8000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 12500boven 500 m2.	overtreding	zo kort mogelijk, max 1 uur	Niet mogelijk (art. 44a DHW), Proces Verbaal (strafrechtelijk)	Niet mogelijk (art. 44a DHW), Proces Verbaal (strafrechtelijk)
DHW	20, lid 6	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf	Proces Verbaal = strafrechtelijk	B	Last onder dwangsom en Proces Verbaal		* 2000 tot 50m2, * 4500 van 51 m2 t/m 150 m2, * 8000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 12500 boven 500 m2.	overtreding	zo kort mogelijk, max 1 uur	Niet mogelijk (art. 44a DHW), Proces Verbaal (strafrechtelijk)	Niet mogelijk (art. 44a DHW), Proces Verbaal (strafrechtelijk)
DHW	21	Alcohol verstrekken wat tot verstoring openbare orde, veiligheid of zedelijkheid leidt	Proces Verbaal = strafrechtelijk	C	Last onder bestuursdwang en Proces Verbaal	Sluiting alcohol-verkoop		overtreding	zo kort mogelijk, max 1 uur	Niet mogelijk (art. 44a DHW), Proces Verbaal (strafrechtelijk)	Niet mogelijk (art. 44a DHW), Proces Verbaal (strafrechtelijk)
DHW	22, lid 1 en 2	Verbod alcoholhoudende drank te verstrekken in tankstations e.d.		B	Last onder dwangsom		* 2000 tot 50m2, * 4500 van 51 m2 t/m 150 m2, * 8000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 12500 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1360	2720
DHW	24, lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf		B	Last onder dwangsom		* 2000 tot 50m2, * 4500 van 51 m2 t/m 150 m2, * 8000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 12500 boven 500 m2.	overtreding	1 uur	1020	2040

DHW	24, lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar		B	Last onder dwangsom		* 1500 tot 50m2, * 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 5000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 8000 boven 500 m2.	overtreding	zo kort mogelijk, max 1 uur	1020	2040
DHW	25, lid 1	Verbod aanwezigheid alcoholhoudende drank, in niet zijnde horecabedrijf, behoudens uitzondering		C	Last onder dwangsom		* 2000 tot 50m2, * 4500 van 51 m2 t/m 150 m2, * 8000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 12500 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1360	2720
DHW	25, lid 2	Verbod nuttig alcoholhoudende drank ter plaatse, in niet zijnde horecabedrijf, behoudens uitzondering		C	Last onder dwangsom		* 2000 tot 50m2, * 4500 van 51 m2 t/m 150 m2, * 8000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 12500 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1360	2720
DHW	25, lid 3	Verbod alcoholhoudende drank in vervoermiddel, behoudens enkele uitzonderingen		A	Last onder dwangsom		* 1500 tot 50m2, * 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 6000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 8000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	Niet mogelijk door burgemeester (art. 44a DHW), wel door NVWA (art. 44aa lid 1 DHW)	Niet mogelijk door burgemeester (art. 44a DHW), wel door NVWA (art. 44aa lid 1 DHW)
DHW	29, lid 3	Vergunning, aanhangsel e.d. niet aanwezig in inrichting		A	Last onder dwangsom		* 1000 tot 50m2, * 2000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 6000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	680	1360
DHW	30	Vergunninghouder heeft geen melding gedaan van wijziging in inrichting	Imperatieve intrekingsgrond	C	Intrekking vergunning verplicht		Niet mogelijk		1 week	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	30a, lid 1	Geen melding nieuwe leidinggevende of doorhaling gedaan	Imperatieve intrekingsgrond	C	Intrekking vergunning verplicht		Niet mogelijk		1 week	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	31, lid 1	Gevaar voor openbare orde, veiligheid of zedelijkheid door voorgedane feiten	Imperatieve intrekingsgrond	C	Intrekking vergunning verplicht		Niet mogelijk		1 dag	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)

DHW	31, lid 2	Handelen in strijd met vergunningvoorschriften of regels uit DHW	Facultatieve intrekingsgrond *eerst schorsen !	B	* Schorsing vergunning (art. 32 DHW) * Intrekking vergunning			overtreding	1 week	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	31, lid 3	Resultaat Wet bibob en minimaal 3x weigering bijschrijving persoon op aanhangsel	Facultatieve intrekingsgrond	B	* Schorsing vergunning (art. 32 DHW) * Intrekking vergunning			overtreding	1 week	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	35, lid 1	Zonder ontheffing zwak-alcoholhoudende drank verstrekken		C	Last onder bestuursdwang	Sluiting alcoholverkoop		overtreding	zo kort mogelijk, max 1 uur	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	35, lid 2	Niet voldoen aan beperkingen/voorschriften die gekoppeld zijn aan ontheffing		B	Last onder bestuursdwang	Sluiting alcoholverkoop		overtreding	zo kort mogelijk, max 1 uur	1020	2040
DHW	35, lid 4	Ontheffing niet aanwezig		A	Last onder dwangsom		* 1000 tot 50m2, * 2000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 4000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 6000 boven 500 m2.	overtreding	zo kort mogelijk, max 1 uur	680	1360
DHW	44	Niet meewerken aan artikel 5:20 Awb		C	Last onder bestuursdwang	Afhankelijk van waaraan niet meegewerkt wordt		overtreding	Zeer korte termijn, aangezien de werkzaamheden door moeten kunnen gaan	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
PARACOMMERCIE											
DHW APV	4, lid 1, DHW 2:34A/B* APV	Paracommercieel horecabedrijf houdt zich niet aan de schenktijden voor alcoholhoudende drank		B	Last onder dwangsom		1000	overtreding	1 dag	1020	2040

DHW APV	4, lid 1, DHW 2:34C* APV	Paracommercieel horecabedrijf schenkt alcoholhoudende drank tijdens verboden bijeenkomsten persoonlijke aard of bijeenkomsten derden (of boven het maximum aantal genoemde bijeenkomsten)*		B	Last onder dwangsom		1000	overtreding	1 dag	1020	2040
DHW APV	4, lid 1, DHW 2:34B APV	Paracommercieel horecabedrijf doet geen of te laat melding van het schenken van alcohol tijdens bijeenkomst		B	Last onder dwangsom		1000	overtreding	1 dag	1020	2040
DHW	4, lid 5, DHW 2:34D/ E APV*	Ontheffing niet aanwezig		A	Last onder dwangsom		750	overtreding	1 dag	680	1360
DHW	9, lid 3 en 4	Geen registratie van barvrijwilligers of reglement aanwezig bij paracommercieel horecabedrijf		A	Last onder dwangsom		750	week	1 week	680	1360
ALCOHOLMATIGING											
DHW APV	25d DHW 2:34H APV	Horecabedrijf past happy hours toe, ondanks verbod		B	Last onder dwangsom		* 1500 tot 50m2, * 3000 van 51 m2 t/m 150 m2, * 6000 van 151 m2 t/m 500 m2, * 8000 boven 500 m2.	overtreding	1 dag	1020	2040
DHW	45	jonger dan 18 jaar in bezit van alcohol op publiek toegankelijke plaatsen (muv supermarkt en slijterij) muv dienst doende personeel 16/17 jaar	Proces Verbaal = strafrechtelijk	x	Strafrechtelijk (PV)					Niet mogelijk (art. 44a DHW), Proces Verbaal (strafrechtelijk)	Niet mogelijk (art. 44a DHW), Proces Verbaal (strafrechtelijk)

APV	2:48	Persoon gebruikt alcohol of heeft aangebroken flessen, blikjes e.d. bij zich op een openbare plaats, ondanks verbod	Proces Verbaal = strafrechtelijk. Afhankelijk van door college aangewezen gebied	x	Strafrechtelijk (PV)						
TERRAS											
APV	2:10 2:28	Bedrijf exploiteert terras zonder (rechtsgeldige) vergunning	Terras: via vergunning voor voorwerpen op of aan de weg te plaatsen of via exploitatievergunning (onderdeel daarvan). Alcohol op terras :zie DHW art 7 lid 3 en art 30)	B	Last onder dwangsom		* 1000 tot 50m2 terras, * 2000 van 51 m2 t/m 150 m2 terras, * 4000 van 151 m2 t/m 500 m2 terras, * 6000 boven 500 m2 terras.	dag	1 dag tot enkele dagen, afhankelijk van situatie; o.a. veiligheid, blokkeren doorgang hulpdiensten		
APV	2:10 2:28 1:4	Overtreding voorschriften voor terras	Terras: via vergunning voor voorwerpen op of aan de weg te plaatsen of via exploitatievergunning (onderdeel daarvan). Sluitingstijd etc.	B	Last onder dwangsom		* 1000 tot 50m2 terras, * 2000 van 51 m2 t/m 150 m2 terras, * 4000 van 151 m2 t/m 500 m2 terras, * 6000 boven 500 m2 terras.	dag	1 dag tot enkele dagen, afhankelijk van situatie; o.a. veiligheid, blokkeren doorgang hulpdiensten		

NB! Voor horecagerelateerde overtredingen niet genoemd in deze sanctietabel geldt hetgeen gesteld is in 'stappenplannen voor de handhaving van de exploitatievergunning en vergunningen ingevolge de DHW en WodK' behorende bij Vergunningenbeleid Horeca gem Neder-Betuwe 2006

Bijlage 7. Planning Werkplan

Acties	Activiteiten	Partners	2 ^e kw 2014	3 ^e kw 2014	4 ^e kw 2014	1 kw 2015	2 ^e kw 2015	3 ^e kw 2015
Vaststelling PenH-plan (raad)			x					
Toezicht & Handhaving DHW			x	x	x	x	x	x
Communicatieve en educatieve activiteiten	<u>Alcoholverstrekking</u> <ul style="list-style-type: none"> • Overleg met verstrekkers over bewustwording en naleving wet- en regelgeving • Inventarisatie training alcoholvrije alternatieven • Inventarisatie aansluiting IVA • Uitvoering training alcoholvrije alternatieven 	<ul style="list-style-type: none"> • (Para)commercie • Horeca uitbaters • Evenementen exploitanten • Sportkantinebeheerders • Jeugdsozen 		x	x			
	<u>Onderwijs</u> <ul style="list-style-type: none"> • Verkenning mogelijke uitvoeringsprogramma's Gezonde School, thema alcohol 	<ul style="list-style-type: none"> • VO scholen • Gezondheidsorganisaties 		x	x			
	<u>Ouders en thuissituatie</u> <ul style="list-style-type: none"> • Verkenning mogelijke uitvoeringsprogramma's Gezonde School, thema alcohol 	<ul style="list-style-type: none"> • Ouders • VO scholen • Gezondheidsorganisaties 		x	x			

Handhavingsactiviteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Hotspots inventariseren • Opstellen jeugdkaart • (eventueel) bijstellen handhavingsstrategie • Overleg met samenwerkingspartners • Uitvoeren interventies 	<ul style="list-style-type: none"> • (Para)commercie • Horeca uitbaters • Evenementen exploitanten • Sportkantinebeheerders • Jeugdsozen 		x	x			
Regelgevende activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Beperken Happy Hours • Voorwaarden scheppen evenementen • Ontwikkelen aanhangsel ontheffing • Beperken schenktijden paracommercie 	<ul style="list-style-type: none"> • Paracommercie • Horeca uitbaters • Evenementen exploitanten • Sportkantinebeheerders • Jeugdsozen 		x	x			
Effectmeting en evaluatie					x			

Bijlage 8 Uitvoeringsplan Preventiedeel Drank- en Horecawet

Het preventiebeleid alcohol Neder-Betuwe richt zich vanuit artikel 43a van de Drank- en Horecawet op alcoholverkoop en -consumptie. De gemeente heeft inzake de volksgezondheid een breder taakveld. In dit uitvoeringsplan worden op basis van de uitgangspunten uit het beleidsplan en het SEGV plan concrete activiteiten en maatregelen beschreven om het alcohol- en drugsgebruik van jongeren in Neder-Betuwe te voorkomen en beperken. De SEGV maatwerk aanpak is leidend bij de uitvoering.

Uitvoeringsplan

Voorlichting (bewustwording) wordt als belangrijkste activiteit gezien in de aanpak van het alcohol- en drugsgebruik. Het is belangrijk dat inwoners van Neder-Betuwe zich bewust zijn van de schadelijk invloed van overmatig alcohol- en drugsgebruik door jongeren. De komende beleidsperiode wordt sterk ingezet hierop. De agendasetting leidt ertoe dat dezelfde boodschap overal op dezelfde manier wordt verkondigd. Dat betekent dat jongeren op school, op sportclubs en bij de huisarts steeds te horen krijgen over de gevolgen van te vroeg en te vaak alcoholgebruik en drugsgebruik op zich. De ouders krijgen dezelfde boodschap op ouderavonden, in het buurthuis, bij de huisarts enzovoorts. Dit leidt tot verandering van gedrag en een gezondere leefstijl en dus tot gezondere inwoners die gezonde keuzes maken. Jongeren worden actief betrokken bij de uitvoering van de activiteiten. Dit impliceert een nauwe samenwerking tussen de gezondheidsmakelaar en het jongerenwerk.

De voorziene communicatieplan preventie alcohol- en drugsmisbruik zal aansluiten bij dit SEGV communicatieplan. Het SEGV beleid voorziet in een lokaal (en regionaal) communicatieplan, waarin wordt afgesproken op welke wijze wordt gecommuniceerd, hoe de doelgroepen via communicatie betrokken en bereikt worden en wat de gezamenlijke boodschap wordt die we met gezonde trots gaan uitdragen. Ook wordt er zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de expertise van de verschillende partners, om er voor te zorgen dat alle bewoners in de dorpen worden bereikt.

Activiteiten

Naast de acties die in het preventie- en handhavingplan alcohol worden opgesomd in hoofdstuk 4, worden aanvullend de volgende activiteiten uitgevoerd:

1. Publiciteitscampagne
2. Voorlichting Primair Onderwijs
3. Voorlichting Voortgezet Onderwijs
4. Voorlichting Maatschappelijke Partners
5. Accentverlegging GGD dienstverlening, extra contactmoment adolescenten
6. Jongerenwerk

Ad 1. Publiciteitscampagne

- Inhoud: De publiciteitscampagne is bedoeld om alle inwoners van Neder-Betuwe bewust te maken van het beleid en het effect van alcohol- en drugsgebruik. De campagne bestaat o.a. uit posters, flyers en informatie via o.a. onze website, de kernpunten, de dorpshuizen, huis-aan-huis Bladen en sport- en cultuuraccommodaties. Daarnaast ontvangen bij de aanvang van een nieuw schooljaar alle ouders van kinderen die naar het voortgezet onderwijs een brief van de burgemeester en/of wethouder over alcohol en drugs. De ouders weten waar zij eventueel extra informatie of hulp kunnen krijgen. Jongeren worden actief bij de publiciteitscampagne betrokken.
- Doelgroep: Alle inwoners van de gemeente Neder-Betuwe.
- Doelstelling: Alle inwoners van de gemeente Neder-Betuwe informeren over het beleid en de schadelijke invloed van alcohol en drugs op jongeren.
- Periode: Start 4e kwartaal 2014 en doorlopend tot aan 2018
- Kosten: pm.

Ad 2. Voorlichting in het Primair Onderwijs (PO)

- Inhoud: In overleg met de scholen PO wordt een lesprogramma over alcohol en drugsmisbruik onder de aandacht gebracht. De leerlingen kunnen op grond van de kennis een eigen mening vormen over het gebruik van alcohol en drugs en deze mening uiten in hun gedrag. Gewaakt wordt dat een af te nemen programma flexibel is en aan de wensen van de school wordt aangepast.
- Doelgroep: Leerlingen in groep 7 en 8 van de basisschool en hun ouders.
- Doelstelling: De leerlingen verwerven kennis over alcohol en drugs(misbruik).
- Periode: In het schooljaar 2014-2015 en 2015-2016 wordt het lesprogramma onder de aandacht gebracht van alle basisscholen in Neder-Betuwe. In het 3e kwartaal van 2014 worden de overleggen gevoerd met de directie PO.
- Kosten: pm.

Ad 3. Voorlichting in het voortgezet onderwijs

- Inhoud: In overleg met de scholen Voortgezet Onderwijs wordt een lesprogramma over alcohol en drugsmisbruik onder de aandacht gebracht. Het programma bestaat uit lessen aan leerlingen, voorlichting aan ouders, signaleren en begeleiden van leerlingen met problematisch middelengebruik en beleid en regelgeving over hoe de school wil omgaan met middelengebruik.
- Doelgroep: Leerlingen van het voortgezet onderwijs, ouders en docenten.
- Doelstelling: Jongeren stimuleren om het drinken van alcohol uit te stellen tot in ieder geval 18 jaar en geen tabak en drugs te gebruiken.
- Periode: In het schooljaar 2014-2015 en 2015 – 2016. In het 3e kwartaal van 2014 worden de overleggen gevoerd met de directie VO.
- Kosten: pm

Zorg- en Adviesteam

Aansluitend op de lesprogramma's wordt ernaar gestreefd dat het alcohol- en drugsgebruik van kinderen en jongeren een vast agendapunt wordt in de bespreking van de zorgadviesteams (ZAT's) en het schoolmaatschappelijk werk in het basis- en voortgezet onderwijs.

Ad 4. Voorlichting aan maatschappelijke partners

De vormen van overleg en verbinding leiden tot betere samenwerking en dus tot betere overdracht en toeleiding. Dat leidt weer tot meer effectiviteit van het aanbod in de wijk en tot een groter bereik. Er ontstaat meer kennis bij de betrokken partijen over bijvoorbeeld de problematiek in de wijk, maar ook over het beschikbare aanbod. Zo wordt het mogelijk tot een beter passend aanbod te komen. Aan te nemen is dat jongeren en volwassenen vooral tijdens evenementen (feesten en kermissen) veel alcohol drinken en drugs gebruiken.

- Inhoud: Om de barvrijwilligers in sportkantines en bij evenementen te helpen bij de naleving van de leeftijdsgrenzen wordt het al ingezette traject van voorlichting, voortgezet. Daarnaast wordt verkend om een training “alcoholvrije alternatieven” aan te bieden in samenwerking met Iriszorg, het Trimbos instituut en Dazzling Cocktails. De in beeld zijnde partners zijn:
- Horeca- en evenementenexploitanten
 - Sportkantines
 - Jeugdsozen
- Doelgroep: Sportverenigingen, jeugdsozen, barvrijwilligers
Doelstelling: Het tegengaan van alcoholverstrekking aan jongeren onder de 18 jaar.
Periode: 2014 – 2018
Kosten: pm

Ad 5. Accentverlegging extra contactmoment adolescenten

- Inhoud: In klas 2 van het voortgezet onderwijs komen jongeren voor het PGO bij de jeugdarts. De gemeente investeert jaarlijks € 22.000,- in een extra contactmoment adolescenten als uitgevoerd door de GGD. Gestreefd wordt dat er een accentverlegging plaatsvindt in de dienstverlening GGD om de effecten en gevolgen van alcohol- en drugsgebruik te bespreken en het gebruik te ontmoedigen. Door de toevoeging van vragen over alcohol- en drugsgebruik hebben de jeugdarts en jeugdverpleegkundige een goed handvat om het gebruik ter sprake te brengen.
- Doelgroep: klas 2 van het voortgezet onderwijs en hun ouders/verzorgers.
Doelstelling: Jongeren en ouders bewust maken van de invloed van alcohol en drugs
Periode: Start schooljaar 2015-2016
Kosten: Accentverlegging met de al verstrekte subsidie ad € 22.000,-

Ad 6. Jongerenwerk

Het jongerenwerk maakt een belangrijk onderdeel uit van het jeugdbeleid van de gemeente Neder-Betuwe.

De jongerenwerker heeft veel contact met de doelgroep (de jongeren). De jongerenwerker kan de vraagstukken met alcohol en drugs vroegtijdig signaleren en kan waar nodig doorverwijzen naar hulpverlening. En is als zodanig de schakel met en naar partners als de gezondheidsmakelaar, GGD en Iriszorg. In de 2e helft van 2014 wordt verkend of en hoe de rol van de jongerenwerker uitgebreid kan worden, met als taken:

- het coachen/ondersteunen van jongeren bij eigen initiatieven en plannen m.b.t. alcohol en drugs;
- doorverwijzen bij alcohol- en drugsgerelateerde problemen die gesignaleerd worden bij de jongeren.

Inhoud: De jongerenwerker bedenkt en realiseert samen met jongeren en andere betrokkenen (sportverenigingen, scholen en/of horeca) uit de verschillende kernen initiatieven die zich richten op het vergroten van kennis over alcohol- en drugsgebruik en bewustwording bij het algemene publiek. Gedacht kan worden aan een sportwedstrijd en/of een muziekvoorstelling.

Doelgroep: Jongeren in de leeftijd van tot 18 jaar

Doelstelling: De jongerenwerker maakt het onderwerp alcohol en drugs bespreekbaar, signaleert en verwijst door bij alcohol- en drugsproblematiek. De jongerenwerker draagt kennis over de invloed, effecten en risico's van de bekendste genotmiddelen over op jongeren en het algemeen publiek.

Periode: 2015 - 2016

Kosten: pm